



# ORVOSKARI, HIRMONDÓ

*Konszenzus-oldalakkal*

*Pécs, 2002 április*

## TARTALOM

## Dékáni vezetői értekezletek

A Kari Tanács és a Tanári Testület ülései

A Kari Oktatási Bizottság ülése

OEK vezetői értekezlet és

centrum-hírek

Dékáni pályázat (Lénárd László)

TDK-konferencia, 2002

(Ludány Andrea, Szakmány Tamás)

A pécsi egyetem nagy professzorai

(előadássorozat): Kudász József,

a professzor (Szabó Zoltán)

Díszdoktor-avatás

Búcsúztatók: dr. Than Gábor Nándor,

dr. Orbán István

Esszé, Ebédlok és ebédelők a POTE-n

(Jobst Kázmér)

Kiss Tibor professzor 80 éves

Kitüntetések – Orvosi Kommunikáció –

Tájékoztatások, pályázatok – PAB-prog-

ram – Beszámolók kongresszusokról,

eseményekről – Könyvismertetések

Intézeti, klinikai hírek

Tudományos közlemények

Sajtószemle

Címlap és közép:

Tavaszi variációk sárgára

(Takács Gábor; Barthó Loránd)

## Dékáni vezetői értekezletek

## 2002. március 29.

Az érintett meghívottak – dr. Szolcsányi János, dr. Perjesi Pál, dr. Lénárd László és dr. Kosztolányi György – részvételével a gyógyszerészképzés helyzetét tekintette át a vezetés. A legsürgetőbb feladat a Gyógyszertechnológiai Tanszék elhelyezése. A legjobbbb a Rókus utcai épületben való elhelyezés lenne, de egyelőre csak a feltétlenül szükséges oktatóhelyiségek átadásáról lehet szó. Ennek érdekében Meixner Andrásal, az Önkormányzat Oktatási Osztályának vezetőjével és Durucz Istvánnal, az iskola igazgatójával sürgősen tárgyalni kell.

A vezetés az előző év költségvetéséről, valamint a 2002-es költségvetés tervezetéről tárgyalt. Megállapította, hogy a központi elvonásokat illetően a jelenlegi adatokból az elvonások csökkentésének szándéka nem mutatkozik, márpedig ennek érdekében mindent el kell követni, mivel ez nagyon fontos tényező a kar konszolidációja szempontjából.

## Április 4.

A dékáni vezetés a 2002-es költségvetés kapcsán megállapította, hogy a tavalyi 22,5 %-os elvonás helyett kb. 17,5 %-os lesz az idei központi elvonás. Másik költségcsökkentő tényező lehet az orvoskar által nyújtott szolgáltatások igénybevétele mértékarányos térítése.

A Multimédia Stúdió gépparkjának cseréjével kapcsolatban Ferenci József főigazgató tájékoztatta a vezetést: az egység a Centrumhoz tartozik és dr. Kosztolányi György elnök a cseréhez már beleegyezést adta.

Dr. Fischer Emil dékán beszámolt arról, hogy a MAB valamennyi doktori iskolán-

kat akkreditálta, kivéve a kémiai. Legkézenfekvőbb megoldásnak a Természettudományi Karhoz való csatlakozás látszik. A doktoranduszok létszámát viszont nem a doktori iskolák számának alapján, hanem az egyes iskolákban működő programok számának figyelembevételével kell elosztani.

Dr. Tóth Gyula dékánhelyettes egy francia ösztöndíjjakkal kapcsolatos megbeszélésen vett részt Budapesten. Az ösztöndíjakról a tájékoztatás a közeljövőben megtörténik, a pályázatok elnyerésének egyik feltétele a francia nyelvtudás.

A dékánválasztással foglalkozó összekötői értekezlet és a szintén ebben a témában döntő Kari Tanácsülés időpontjáról átlapodott meg a vezetés.

Dr. Fischer Emil dékán beszámolt a dr. Czéh Gábor által megírt könyv tanulmányozásával foglalkozó bizottság munkájáról. A bizottság a könyvet értékesnek, fontosnak és hasznosnak tartja mind a graduális, mind a posztgraduális oktatásban, így mindkét területen segédtkönyvként ajánlani lehet.

Dr. Róth Erzsébet

## Kitüntetés március 15-e alkalmából

A Magyar Köztársaság elnöke – a miniszterelnök előterjesztésére – a nemzeti ünnep, március 15-e alkalmából Széchenyi-díjat adományozott Benedek Ferenc professor emeritusnak, jogásznak, a Pécsi Tudományegyetem nyugalmazott egyetemi tanárának.

Gratulálunk!



Felelős szerkesztő Róth Erzsébet, Barthó Loránd, Buzogány István

A Konszenzus-oldalak szerkesztő- és terjesztőbizottsága: Battyáni István, Bánhegyi György, Báta István, Benke József, Botz Lajos, Bódis József (Megyei Kórház), Czéh Gábor, Csala Béla, Csanaky György (Szombathely), Csernus Valér, Dávid Károly, Decsi Tamás, Ferenci József, Gács Ernő, Gracza Tünde, Horváth Zsolt, Juricskay István,

Kiss Tamás, Kövér Ferenc, Lázár Zsófia, Masszi György, Méhes Gábor, Molnár Béla, Nemes János, Pakodi Ferenc, Pál Tibor, Pethő Gábor, Rébék-Nagy Gábor, Sümegi Balázs, Szabó György, Szeberényi József, Szekeres Júlia, Tóth Kálmán, Weninger Csaba.

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke. A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 536-000/1214, 536-116. Fax: 536-115. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

Elektronikus publikáció: Somoskeő Szabolcs www.aok.pte.hu/hirmondo ■ HU ISSN 1586-1295

Nyomtatta a PTE ÁOK Nyomdája. Vezető: Ollmann Ágnes

# Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsának ülései

2002. március 19.

## 1. Docensi pályázatok véleményezése

(A szavazatok sorrendje mindenütt igen, nem, tartózkodás)

|                                                                | Oktatási Bizottság |   |   | Tudományos Bizottság |   |   | Tanári Testület |   |   | Orvostudományi Tanács |   |   |
|----------------------------------------------------------------|--------------------|---|---|----------------------|---|---|-----------------|---|---|-----------------------|---|---|
| Dr. Adamovich Károly<br>Gyermekeklinika                        | 12                 | 0 | 0 | 8                    | 1 | 0 | 61              | 0 | 1 | 74                    | 0 | 2 |
| Dr. Bátai István<br>AITI                                       | 12                 | 0 | 0 | 7                    | 1 | 1 | 62              | 0 | 0 | 75                    | 0 | 1 |
| Dr. Göcze Péter<br>Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika         | 11                 | 0 | 1 | 9                    | 0 | 0 | 60              | 0 | 2 | 75                    | 0 | 1 |
| Dr. Horváth Judit<br>Humán Anatómiai Intézet                   | 10                 | 0 | 2 | 9                    | 0 | 0 | 59              | 2 | 1 | 73                    | 3 | 0 |
| Dr. Liszt Ferenc<br>(1 érvénytelen)<br>Klinikai Kémiai Intézet | 12                 | 0 | 0 | 6                    | 1 | 2 | 53              | 4 | 5 | 72                    | 1 | 2 |
| Dr. Lukács László<br>Sebészeti Klinika                         | 12                 | 0 | 0 | 9                    | 0 | 0 | 54              | 2 | 6 | 70                    | 1 | 5 |
| Dr. Pintér Erika<br>Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet   | 11                 | 0 | 1 | 9                    | 0 | 0 | 59              | 1 | 1 | 74                    | 1 | 1 |

## 2. Emeritus professzori felterjesztések

|                                          |                 |    |    |
|------------------------------------------|-----------------|----|----|
| Dr. Kovács Sándor<br>Kórélettani Intézet |                 |    |    |
| Tanári Testület                          | 16              | 38 | 6  |
| Orvostudományi Tanács                    | 8               | 47 | 18 |
|                                          | (1 érvénytelen) |    |    |

|                                                 |                 |    |    |
|-------------------------------------------------|-----------------|----|----|
| Dr. Tényi Jenő<br>Humán Közegészségtani Intézet |                 |    |    |
| Tanári Testület                                 | 19              | 35 | 7  |
| Orvostudományi Tanács                           | 19              | 32 | 22 |
|                                                 | (1 érvénytelen) |    |    |

## 3. Honoris causa doktori cím adományozása

|                                                                              |    |   |   |
|------------------------------------------------------------------------------|----|---|---|
| Dr. Vécsei Vilmos egyetemi tanár<br>(előterjesztő Nyárády József professzor) |    |   |   |
| Tanári Testület                                                              | 59 | 0 | 3 |
| Orvostudományi Tanács                                                        | 73 | 0 | 3 |

|                                                                  |    |   |   |
|------------------------------------------------------------------|----|---|---|
| Dr. Valerie J. Gilchrist<br>(előterjesztő Nagy Lajos professzor) |    |   |   |
| Tanári Testület                                                  | 60 | 0 | 2 |
| Orvostudományi Tanács                                            | 72 | 1 | 3 |

## 4. Szervezeti egységvezetői pályázatok véleményezése

|                                                            |    |   |   |
|------------------------------------------------------------|----|---|---|
| Dr. Battyáni István egyetemi docens<br>Radiológiai Klinika |    |   |   |
| Intézeti szavazás                                          | 19 | 1 | 0 |
| Tanári Testület                                            | 58 | 2 | 2 |
| Kari Tanács                                                | 71 | 2 | 2 |

|                                                                                   |    |   |   |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----|---|---|
| Dr. Pápainé dr. Sár Cecília egyetemi docens<br>Szerves és Gyógyszerkémiai Intézet |    |   |   |
| Tanári Testület                                                                   | 50 | 3 | 8 |
| Kari Tanács                                                                       | 65 | 3 | 7 |

## 5. A PTE ÁOK Doktori SzMSZ-ének módosítása

(előadó dr. Sétáló György)

A szabályzat változásait az indokolja, hogy a szenátus által elfogadott egyetemi szabályzat-hoz kell igazítani a kar szabályzatát.

### Változások:

– A Doktori Tanács összetétele: a tagok egyharmadának akadémiai doktori fokozattal rendelkező, külső szakembernek kell lennie.

– Az ÁOK Doktori Tanácsa akkor határozatképes, ha a szavazati joggal rendelkező tagjainak legalább kétharmada jelen van.

– Jogosultak a doktoranduszok a PTE által a magyar állampolgárságú graduális hallgatóknak nyújtott kedvezményekre.

– A doktoranduszoknak oktató tevékenységükért kredit-

pont adható. E tevékenységből a képzés teljesítéséhez szükséges kreditpontok legfeljebb egynegyede szerezhető meg. A képzés első két évében heti 4 óra oktatási tevékenységért a doktorandusz díjazásban részesülhet. A heti 4 órát meghaladó oktatási tevékenységért óránként legalább a havi állami doktori ösztöndíj 2 %-ának megfelelő összegű díjazásban kell részesíteni.

– Az ösztöndíj odaítélésével kapcsolatban 8 munkanapon belül az Egyetemi Doktori és Habilitációs Bizottsághoz lehet felbontást benyújtani.

– A Doktori Tanács egy szigorlati tárgyból felmentést adhat a jelölt számára.

– A következő szövegrészek a szigorlattal és annak értékelésével foglalkoznak.

A szigorlat csak akkor folytatható le, ha a bizottság mindhárrom tagja jelen van. A szigorlatról jegyzőkönyvet kell vezetni. A szigorlat teljesítményét a bizottsági tagok egyénenként 1-5 fokozatú skálán pontozzák. Ha a jelölt a megszerezhető pontszám 60 %-át eléri, a szigorlat eredményes. A szigorlat minősítései: summa cum laude (85 % felett), cum laude (70 és 85 % között), rite (70 % alatt). Az eredményt közvetlenül a szigorlat után ki kell hirdetni, a PTE ÁOK anyakönyvébe be kell vezetni és a szigorlatról a bizonyítványt ki kell állítani. Sikertelenség esetén a szigorlatot 6 hónap elteltével lehet megismételni.

Az Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a Kari Doktori SzMSZ fent vázolt módosításait.

## 6. A vizsgaszabályzat módosítása (előadó dr. Nagy Lajos oktatási dékánhelyettes)

A szabályzat két paragrafusát kell módosítani egy idevonatkozó kormányrendelet, valamint az Egészségügyi Felsőoktatási Záróvizsgabizottság álláspontja szerint.

Az egyik téma a hallgatói jogviszony megszűnésének kérdé-

sével foglalkozik.

Az utolsó évfolyam sikeres befejezését követő első záróvizsga időszak utolsó napjáig tartson a hallgatói jogviszony, illetőleg elbocsátás, a névsorból való törlés, kizárás kimondásának jogerőre emelkedése napján szűnik meg.

A következő változások a záróvizsgával kapcsolatosak. A komplex záróvizsga 4 részvizsgából álljon a jövőben: eredményesen megvédett szakdolgozat (ez előfeltétele is a további 3 vizsgarész megkezdésének), írásbeli teszt, gyakorlati vizsga és szóbeli vizsga, melyek közül a gyakorlati és szóbeli vizsgát egy napon, bizottság előtt kell letenni.

Az érdemjegy megállapítása 5 fokozatú osztályzattal történik. A részvizsgák érdemjegyei nem vonhatók össze. Sikertelen részvizsga esetén a záróvizsga folytatható, megismételni csak a sikertelen részvizsgát kell. A sikeres záróvizsga valamennyi részjegyének legalább kettesnek kell lennie. A komplex részvizsga érdemjegye a részvizsgák egyszerű számtani átlaga.

A hallgatói jogviszony megszűnésétől számított két éven belül köteles mindenki a valamennyi oklevél megszerzéséhez szükséges feltételt teljesíteni. A dékán ez alól különös méltányosságot indokló okból további egy év haladékat engedélyezhet.

**A vizsgaszabályzat módosítására tett javaslatokat a Kari Tanács az elhangzott és beterjesztett formában egyhangúlag elfogadta.**

## 7. Egyebek, bejelentések

*Dr. Fischer Emil* dékán bejelentette, hogy *dr. Mikola István* egészségügyi miniszter a tanácsulást követő napon látogatást tesz karunkon.

## 2002. április 17.

Az ülésen részt vett *dr. Tóth József* rektor.

### 1. Dékánválasztás

*Dr. Lénárd László* professzor nyújtott be pályázatot a dékáni posztra.

Korábbi szavazások eredményei (*a számok mindenhol igen, nem, tartózkodás sorrendben szerepelnek*):

|                            |     |   |   |
|----------------------------|-----|---|---|
| Kari összekötői értekezlet | 113 | 6 | 1 |
| Tanári Testület            | 46  | 2 | 2 |

(1 érvénytelen)

(*A részletes pályázat az interneten és a könyvtárban mindenki számára hozzáférhető.*)

*Dr. Lénárd László* professzor az alábbiakkal egészítette ki írásos pályázatát.

A dékán a kar valamennyi adminisztratív egységét irányítja. Fő feladata látszólag az oktatás és kutatás területére redukálódik, de mivel mindkét terület tárgya a gyógyítás, nem szűkül a dékáni vezetés mozgásteré. Az egészségügyi Főiskolai Karral és a Centrummal szoros munkakapcsolatot kell kialakítani, erre garancia az elmúlt években végzett közös munka. A kar problémáinak egy része a leköszönő vezetés munkájának eredményeként megoldódott, de sok új probléma vetődött fel.

Meg kell oldani az oktatási terület biztonságosabb finanszírozását. A gyógyszerészképzés területén 3-4 új tanszéket kell létrehozni. Ez a feladat a kar, sőt a PTE lehetőségeit is meghaladja, ez városi, megyei, régiós probléma is, sőt egész Dunántúlon nálunk folyik egyedül gyógyszerészképzés. A Gyógyszertechnoló-

giai Tanszék helyiségeinek, műszereinek, infrastruktúrájának kialakítását szeptemberig meg kell oldani. 1-1,5 év múlva a képzés végleges akkreditációjának feltételeit meg kell teremteni. Ez a Fogászati Szakkal kapcsolatban is megoldásra vár. Deficitessé válva a hosszú távon nem leszünk versenyképesek, ezért kontrollált gazdálkodást kell bevezetni, növelni kell a tandíjas képzésben résztvevők számát. Az idegennyelvű képzés létszámának növelése is bevételi forrást jelenthet. Az előképzést és képzést olyan országok felé tudjuk a jövőben sikerrel felkínálni, amelyek egyelőre nem lesznek az Európai Unió tagjai.

*Dr. Papp Lajos* professzor hozzászólásában elmondta: *Lénárd* professzor rendkívül nehéz időszakban vállal közfeladatot. Az Egészségügyi Centrum vezetőjével kialakított korábbi jó kapcsolata biztosíték az eredményes együttműködésre. A Szívgyógyászati Klinika oktatói nevében is támogatásról biztosította a leendő dékánt. A klinika dolgozói nevében is megköszönte a leköszönő dékáni vezetés, a hivatal munkatársainak az elmúlt három évben végzett lelkiismeretes, odadadó munkáját.

*Dr. Tóth József* rektor hozzászólásában kiemelte: több karon is dékánválasztás van, ő mégis az orvoskarra jött el. Ennek oka az, hogy az Általános Orvostudományi Kar a PTE különlegesen fontos kara. Megköszönte *dr. Fischer Emil* leköszönő dékán és munkatársainak három éves munkáját, melyet egy emberpróbáló időszakban végeztek. Ennek ellenére megállták a helyüket, teljesítették azt a munkát, amit az egyetem vezetése elvárt tőlük és megpróbálták elérni azt, amit a kar különböző vezetői testületei kiköveteltek. A rektor dolga azonban az, hogy mindig az egész egyetem, tehát a kilenc kar érdekeit tartsa szem előtt.

A központi elvonás 22,5 %. Ez lehet, hogy soknak tűnik, de a normatívaarányos befizetés elleni tiltakozásban egyedül a Művészeti Kar lehet társ. Kísérletként kipróbálta a vezetés a központi elvonások lefaragását, 16,1 %-ot tudtak elérni. Ennek azonban hátrányai is vannak, kevés a rektori alap, ősszel pl. nem lesz rektori pályázat. Újra kell gondolni, hogy érdemes-e ennyire lecsúsztatni a rektori elvonást. *Dr. Tóth József* rektor elmondta, mivel a Centrum vezetése piaci viszonyokat képvisel, a dékáni vezetés tevékenysége viszont más jellegű területen folyik, az ellentét szükségszerű lesz.

*Dr. Kosztolányi György* centrumelnök hozzászólásában megemlítette, hogy az összeütközések elkerülhetők, mivel *dr. Lénárd Lászlóval* hasonlóan látják a problémák megoldását. A pályázó fogékony a klinikai munka iránt, a feladat egy, és a megoldás iránya is egy. Az orvoskar mindig is a változó körülményekhez igyekezett alkalmazkodni, ezért értékelt át döntéseket, változtatott hangsúlyokat, rugalmasan igazodva és reagálva ezekhez a megváltozott körülményekhez.

*Dr. Lénárd László* válaszában megköszönte a bizalmat. Kérésre elmondta: három területen van szükség dékánhelyettesek segítő munkájára: gazdasági területen *dr. Németh Péter*; oktatási területen *dr. Csernus Valér* professzorral, tudományos területen *dr. Nagy Judit* professzor asszonnyal kíván együttműködni.

**Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa dr. Lénárd László professzort 52 igen, 11 nem, 4 tartózkodással a kar dékánjának megszavazta.**

### 2. A kreditrendszer helyzete (előadó dr. Nagy Lajos oktatási dékánhelyettes)

A kar és az egyetem széles nyilvánossága is megismerhette

azt a három dokumentumtervezetet, amely az orvoskar kreditoktatásával foglalkozik. A megfelelő fórumokon ezek a tervezetek megtárgyalásra kerültek, az Országos Kredittanács előzetesen már jelezte, hogy a rendelet szellemének megfelel az összeállított anyag. A közeljövőben megjelenik a kormányrendelet, mely a 96-os és 2000-es törvényt és a négy orvosegyetem szempontjait egységesíti (diplomamunka, záróvizsga, a szigorlat feltételei stb.). Szeptembertől a kreditoktatást meg kell indítani, lehet, hogy felmenő rendszerben. A végleges változat jövő hónapban kerül a kari tanács elé, később még lehet ezen javítani, a megjelenő törvényhez igazítani. Előtte az illetékes bizottságok meg fogják tárgyalni az anyagot. A tanszékvezetőknek nyilatkozniuk kell a speciálkollégiumokkal kapcsolatban (pontos név, az oktatás tartalma, előadók stb.). Dr. Nagy Lajos dékánhelyettes elmondta, hogy a határidők betartása feltétlenül szükséges, a tan-

tervet a május 15-i tanácsülésen el kell fogadni.

### 3. Az ÁOK habilitációs szabályzatának módosítása

Lényegét nem érintő változtatások szükségesek, hogy a PTE Habilitációs Szabályzatához igazodjon a miénk. Főként formai változtatásokra volt szükség. A tartalmi részből kikerült a szabályzatunkból az a kitétel, hogy elsősorban a karal oktatói viszonyban lévő pályázók habilitációját folytatjuk le. A Szakértő Bizottság neve Bíráló Bizottság lett. A változtatások a szabályzatba már korábban bekerültek, és az eljárásokat eszerint folytatták le.

A Kari Tanács egyhangúlag elfogadta a Habilitációs Szabályzatban eszközölt változtatásokat.

(Buzogány)

A tanácsülés jegyzőkönyve a könyvtár olvasótermében mindenki számára hozzáférhető.

## CENTRUM VEZETŐI ÉRTEKEZLET

### 2002. március 26.

A Radiológiai Klinika intézetvezetői állásával kapcsolatosan levelet küldünk a rektornak, amelyben az elnökség véleményét fogalmazzuk meg.

A Honvédkórházzal kapcsolatban Horváth Örs Péter professzor beszámolt a március 25-i rektori vezetői bejárásról.

Nyarády József professzor kérésére 3 állás-helyet hosszabbít meg a vezetés április 30-ig.

Kisbánné főigazgatótól kaptunk levelet az Angol Alapítvánnyal kapcsolatban.

A klinikák átstrukturálásával kapcsolatos kérésekről az elnökség úgy dönt, hogy megvárja a Kovács Bálint professzor által folyamatba helyezett értékelést. Kb. 2-3 hét múlva kész lesz ez az anyag, ennek ismeretében fogunk ezekkel a kérdésekkel foglalkozni.

Horváth Örs Péter professzor ágyszámracionalizálási anyagot dolgozott ki. Ezen nagyon jól előkészített és konszenzusra épülő anyagnak a B. variációját javasoljuk elfogadásra. Az érintett 5 klinika az elnökségnek erről a döntéséről értesítést kap.

Horváth Örs Péter professzor elkészített egy anyagot, melynek lényege, hogy a Traumatológiai Intézet kiköltözésével a 400 ágyas klinika üresen maradt helyiségeit milyen célokra és milyen intézetekhez csatoltan kellene felosztani. Ezt egy ad hoc bizottság teljes konszenzussal elfogadta. Az elnökség ezt az anyagot tudomásul veszi és támogatja.

Géher Pál államtitkártól kapott levél: a

DSA iránti igényre adott válasz. Ennek értelmében a 2002-es előirányzatból ezt nem tudják támogatni, s a 2003. évi költségvetési tervet helyezi kilátásba.

Ferenci igazgató tendereztetési bizottságot hívott össze a sztereotaxiás műszer beszerzésére. A bizottság tagjai: Horváth László,

Dóczi Tamás, Krommer Károly professzorok és Ferenci József igazgató.

Az április 4-i Egészségesen élni jó című rendezvényen az elnökséget Kelemen Judit főnövér képviseli.

Dr. Románcz Erzsébet  
az OEC titkár-hivatalvezetője

Dr. Mikola István  
egészségügyi miniszter úrnak  
Egészségügyi Minisztérium  
1051 B u d a p e s t  
Arany János u. 6-8.

Tisztelt Miniszter Úr!

Informálisan hozzánk jutott az Oktatási Minisztérium Klinikai Központ Kht. alapításával kapcsolatos rendelőtervezete. Amennyiben Miniszter Úr munkáját segíti, néhány észrevételt szeretnénk a rendelőtervezethez adni:

1. 9. § (2) bekezdés A. változatába célszerű lenne az alábbi bevenni: A tulajdonosi egyetemi képviselőt a szakmai oldal, nevezetesen a Centrum lássa el. (Ezzel biztosítható az Egészségügyi Minisztériummal együtt való szakmai többségi befolyás.)

19. §. A rektor számára szinte egyszemélyi lehetőséget biztosít az Orvos- és Egészségtudományi Centrum működésének megszüntetésére, nemcsak átalakítására. Célszerű lenne a rektor ezen intézkedését, a Centrum létrejöttének törvényi útjának megfelelően visszafelé bontani, azaz az alkotó karok, a létrehozó karok véleménye alapján.

Ez a pont ellentétes egy magasabb rendű jogszabály, a Felsőoktatási Törvény, azaz az 1993. évi LXXX. törvény 116. §. (9) és (11) bekezdéseivel, mert a centrumokat a karok alkotják, így a rektor nem szüntetheti meg azokat.

Pécs, 2002. március 27.

Szívélyes üdvözléssel:

Kosztolányi György  
az Orvostudományi és Egészségtudományi Centrum  
elnöke

## Emlékeztető a 2002. április 9-i klinikaigazgatói értekezletről

1. Dr. Kosztolányi György elnök tájékoztatást tartott az egészségügyi miniszter március 20-i látogatásáról.
2. Dr. Kosztolányi György elnök ismertette a Klinikai Központ Kht.-val kapcsolatos kormányrendelet-tervezetet és ezzel kapcsolatos egyetemi véleményeket.
3. Dr. Horváth Örs Péter mb. elnökhelyettes részletes tájékoztatást adott a Honvédkórházzal kapcsolatos változásokról, a még megoldandó kérdésekről (aneszteziológia, röntgen).
4. Dr. Bellyei Árpád mb. elnökhelyettes beszámolt a régió kórházigazgatóival folytatott tihanyi és kaposvári tárgyalásokról és a jövőbeni egyetemesről.

Dr. Románcz Erzsébet  
titkár-hivatalvezető

## Emlékeztető az ÁOK Tanári Testületének üléséről

2002. március 18.

1. Fischer Emil dékán ismertette a **docensi pályázatokkal** kapcsolatos véleményeket.

A Tanári Testület titkosan a következőképpen szavazott.

|                  | Igen | Nem | Tart. |
|------------------|------|-----|-------|
| Adamovich Károly | 61   | 0   | 1     |
| Bátai István     | 62   | 0   | 0     |
| Gócze Péter      | 60   | 0   | 2     |
| Horváth Judit    | 59   | 2   | 1     |
| Liszt Ferenc     | 53   | 4   | 5     |
| Lukács László    | 54   | 2   | 6     |
| Pintér Erika     | 59   | 1   | 1     |

2. Fischer Emil dékán intézetvezetői megbízással kapcsolatos kérdések anyagát ismertette.

A két **intézetvezetői megbízással** kapcsolatosan hosszas elvi vita alakult ki arról, hogy 3 éves legyen-e a megbízási avagy ennél rövidebb időre (egy évre) történjen-e csak a kinevezés. Végül a testület a kiírás szerinti 3 éves kinevezést javasolta.

Az is felvetődött több hozzászóló részéről, hogy a kinevezésekkel kapcsolatosan több évre előre szükséges tervezni, és ehhez a megfelelő a promócióval foglalkozó bizottságokat minél hamarabb ki kell alakítani azokon a területeken, ahol ez szükséges.

A titkos szavazás eredménye:

|                     | Igen | Nem | Tart. |
|---------------------|------|-----|-------|
| Battyáni István     | 58   | 2   | 2     |
| Pápainé Sár Cecília | 50   | 3   | 8     |

3. **Professor emeritus kérvényekkel** kapcsolatos szavazás eredménye:

|               | Igen | Nem | Tart. |
|---------------|------|-----|-------|
| Kovács Sándor | 16   | 38  | 6     |
| Tényi Jenő    | 19   | 35  | 7     |

4. **Honoris causa doktori felterjesztések** véleményezése:

|                   | Igen | Nem | Tart. |
|-------------------|------|-----|-------|
| Vécsey Vilmos     | 59   | 0   | 3     |
| Valerie Gilchrist | 60   | 0   | 2     |

5. Kosztolányi György centrumelnök ismertette a megalakult centrumelnökség eddigi tevékenységével kapcsolatos információkat.

Ami a sürgős intézkedést igénylő teendőket illeti: a klinikák gazdálkodásával kapcsolatos kérdésekkel foglalkoztak elsőként. Kovács Bálint egy, a klinikák gazdálkodásának értékelését célzó kérdőívet bocsátott ki. A beérkezett anyag feldolgozása folyamatban van. Kialakulhat egy olyan általános kép, ami segíti a centrum vezetését az egyes konkrét kérdések megoldásában.

Második kérdés: az aneszteziológiai ellátással kapcsolatos problémák megbeszélése. Dóczi Tamás hívta össze az érintetteket. A szakmai koordináló Bogár Lajos lesz. A másik lényeges pont, hogy a munkaidőn túli tevékenységért járó javadalmazást egységesítették. Ezt a kérdést azonban a későbbiekben ismét meg kell majd vitatni.

Az Onkoterápiás Intézet működésével kapcsolatos kérdések: Szabó István vállalta a koordinálást. A legfontosabb személyi és tárgyi feltételek kialakultak, az intézet elkezdheti a működését.

A további kérdések, amelyekkel a centrumelnökség foglalkozott: a Honvédkórházzal való egyesülés kérdése. Horváth Örs Péter végzi a szakmai koordinálást, folynak a tárgyalások annak érdekében, hogy július 1-jén minél jobb hatásokkal lehessen az egyesülést megvalósítani.

Regionális egészségügyi ellátások koordinálása: Bellyei Árpád már tárgyalta ebben a kérdésben a három megyei kórház igazgatójával.

A rezidensképzés továbbfejlesztése: új

rendszer fog életbe lépni. Felvételi vizsga lesz. Az ezzel kapcsolatos kérdéseket Gógl Árpáddal és Ertl Tiborral megbeszélték. További cél az elméleti intézeteknek a rezidensképzésbe való bekapcsolása.

Az önálló gazdasági hivatal felállítását Ferenci József végzi.

A két miniszterrel (egészségügyi és oktatási) a kapcsolatot az elnök felvette. A két miniszterrel a személyes találkozó rövidesen meg fog történni.

A kht.-vel kapcsolatos kérdések kidolgozása is folyamatban van.

6. Egyebek

Lénárd László elnök bejelentette, hogy a dékáni funkcióra a pályázatát beadta.

Az egyetemi külügyi igazgató által kibocsátott, utaztatásokkal kapcsolatos új adminisztrációs intézkedésekkel összefüggésben az elnök ismertette Szekeres Júlia levelét. Ebben jelzi, hogy igen aggasztónak érzi azt a hangnemet, ami az orvoskar professzoraival szemben az utóbbi időben megnyilvánul.

Ezt hosszas vita követte. A Tanári Testület álláspontja az volt, hogy beszámolási kötelezettség abban az esetben legyen, amikor az utazáshoz kapott pénz az egyetemről származik.

A testületnek egyébként az volt az érve, hogy az iroda létjogosultságának igazolásához kell ez az adminisztráció. Elhangzott az is, hogy az iroda költségvetése egyébként több tízmillió Ft.

A testület megszavazta, hogy az elnök egy, a rektornak írandó levélben fejtsse ki álláspontunkat a kérdéssel.

Czirják László  
titkár

# DÉKÁNI PÁLYÁZAT

Lénárd László

## A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar dékáni feladataival kapcsolatos tervek és a megvalósításukra vonatkozó elképzelések

A Pécsi Tudományegyetem különleges sajátosságokkal és erős tudományos kapacitással rendelkező Általános Orvostudományi Kara jelentős kihívások és bizonyos átalakulások előtt áll. A kar különleges sajátossága a hármas feladat egysége: az oktatás, kutatás és gyógyítás, ami azt is jelenti, hogy az oktatás és kutatás jelentős része beteg emberek révén a gyógyítási folyamat alatt zajlik. Az új kihívások és átalakulás pedig azt jelenti, hogy az éppen csak nagy egyetemi rendszerbe integrálódott kar – az Orvostudományi és Egészségtudományi Centrum nagyobbik alkotó kara – klinikáit az új Egészségügyi Törvény (Klinikai Központ Kht.) mélyrehatóan érinti. Az erős centrum és a mögötte kiépülő menedzsment a kar alapvető érdeke, ugyanakkor biztosítani kell a kar egységének megőrzését, az elméleti intézetek és klinikák egységét és egységes működtetését, a hármas feladat maradéktalan végrehajtását. Ahhoz, hogy ez az új helyzetben is megvalósulhasson, világosan szét kell választani a kar és a centrum feladatait, egyúttal biztosítani kell, hogy az együttműködés zökkenőmentes legyen. A feladatok szétválasztása, illetve azok kodifikálása a Felsőoktatási Törvény 116. paragrafusa mentén megtörtént, abban magam is – mint rektorhelyettes, illetve tanári testületi elnök – részt vettem, a folyamatok részleteit ezért jól ismerem. A centrum elnökével, *Kosztolányi* professzorral jó emberi kapcsolatban állok, egymás munkamódszereit a volt POTE rektorhelyetteseiként volt alkalmunk megismerni. Ez a jó kapcsolat és egymás kölcsönös megbecsülése egyben záloga is annak, hogy – dékánná választásom esetén – a kar és a centrum jó együttműködését biztosítsuk.

Így tehát a jövőendő dékán és kari vezetés feladatai némileg módosulnak, mivel az új vezetést a gyógyítás napi gondjai, az OEP finanszírozás nehézségei és a HBCS pontok teljesítésének kényszere nem terhel. Az új kari vezetésnek ezért – a klinikák centrummal egyetértésben történő adminisztratív vezetése mellett – elsősorban az oktatási és kutatási feladatokra kell koncentrálnia. Ez sem lesz könnyű feladat. A kar 2002-re prediktált hiánya mintegy 400-450 millió Ft a jelenlegi finanszírozási (és

központi elvonási) feltételek mellett, és további 100-150 millió Ft-ra volna szükség ahhoz, hogy a gyógyszerészképzés hiányzó tanszékei – berendezéseikkel együtt – létrejöhessenek. Mindezek dacára számomra elfogadhatatlan az az elképzelés, hogy az elméleti intézetek, illetve a klinikák OM finanszírozású részének személyi állományát megtizedeljünk. Egy jelentős leépítés a kar egészének jövőjét tenné tönkre. Hosszú távú konszolidációs tervre és annak fokozatos végrehajtására azonban szükség van, s nemcsak azért, mert a rektori vezetés erre kötelezi a kart, hanem azért is, mivel a korszerű működésnek, a jövőbeni talponmaradásnak ez a záloga. Úgy vélem, a kar egésze rendelkezik még belső tartalékokkal, amelyeket pontosan fel kell tární, és külső források is mozgósíthatók. A decentralizált gazdálkodás híve vagyok: az elvégzendő feladatokhoz kell rendelni az anyagi forrásokat, s a végrehajtást kell számon kérni. Azonban a feladatok meghatározása nem lehet önkényes, nem alapulhat egy egyszerű oktatási óraszám leosztáson pusztán azért, mert fejkvótás finanszírozást kapunk. Egy intézetet nem lehet megszüntetni azért, mert deficit, hiszen a kurikulum részét képező tárgy oktatását számolnánk fel ezzel. De meg kell vizsgálni a deficit okát, segítséget kell nyújtani anyagilag is, s ha kiderül, hogy pazarló működtetésről van szó, bizony megszorításokat is kell alkalmazni. A külső források mozgósítását azonban sokkal lényegesebbnek tartom, mivel közismert, hogy a kar a jelenlegi helyzetben alulfinanszírozott. A külső források közé sorolom az összegyűjtött elvonásokból (költségvetésünk 22,5 %-a!) származó hiányunkat és az egyetem más karaira vonatkozó áttoktatásaink alulfinanszírozott voltát. Úgy gondolom, hogy e két tétel megnyugtató rendezése révén mintegy 250-300 millió Ft visszaszerezhető. Külső forrásnak tekintem a költségértékesítési képzési formák létszámának emelését (orvos-, fogorvos- és gyógyszerészhallgatók), és különösen fontosnak tartom az angol nyelvű oktatásban részt vevők létszámának emelését. Már most arra kell törekednünk, hogy elsősorban az Európai Unió kívüli országokból toborozzunk nagyobb lét-

számban hallgatókat. Megfontolandónak tartom az angol nyelvű képzésben a nulladik év bevezetését is. Az orvos-biológus és környezetegészségügy szakok indítása ugyancsak az anyagi források bővüléséhez vezethet. Ezen felül, ma már mód van kutatói állások finanszírozására kiemelt hazai és nemzetközi (EU) kutatásai pályázatok révén. E lehetőséggel eddig jóformán egyáltalán nem élt a kar. Várható az is, hogy a jövőben az egyetemi kutatásfinanszírozás összege emelkedik. Mindezen tényezők megvalósulása időt igényel, pozitív hatásuk csak lassan érvényesül. Ezért a tanszékek és klinikák vezetőivel egyetértésben mielőbb egységes koncepciót kell kidolgozni a kar anyagi egyensúlyának megteremtése érdekében.

Karunkon három szakon (orvos, fogorvos, gyógyszerész) folyik a képzés. Az orvosképzés adminisztratív rendben van, a másik két szak akkreditációs problémák elé néz. Úgy tűnik, a Honvédkórház ügye hamarosan megoldódik, ez két klinikai tanszékünk méltó elhelyezését és esetleg a honvédorvostani-katasztrofaorvostani tanszék felállítását is eredményezheti. A közelmúltban pedig pozitív döntés született az Immunológiai-Reumatológiai Klinika létrehozásáról, valamint a Gerontológiai Csoport felállításáról. Így már csak a pulmonológia és az infektológia rendezése van vissza, ami sürgős ügy, hiszen a kórházi kht. létrejötte új megvilágításba helyezi a kérdést. Mindhárom szakunk jövője érdekében tudnunk kell, hogy az országos reakkreditációs folyamat megindítása 2004-2005 körül várható, és erre fel kell készülnünk. Az orvosképzést illetően is sok a javítani való. Itt nemcsak az oktatási fegyverem fokozására, hanem elsősorban az elméleti és klinikai gyakorlati képzés színvonalának szükséges emelésére gondolok, aminek természetesen ugyancsak súlyos anyagi vonzatai vannak. A kreditrendszerű képzés bevezetését illetően – ami úgy tűnik, mégsem lesz az orvosképzést illetően elhamarkodott – alapelvnek tartom a többi orvosi karral való egyeztetést. Képzésünk kreditértékei nem lehetnek lényegesen eltérőek, illetve alacsonyabbak a többi orvosi karon folyó képzésekhez viszonyítva, mert ez a piacképességet rontja. A fogor-

vosképzést illetően el kell választani az első két év oktatását az orvostahallgatók oktatásától, a jövőben Fogorvostani Intézetet kell létrehozni majd belső tanszékcsoportokkal, mert ezek a lépések akkreditációs alapkövetelmények. A gyógyszerész-képzést stratégiai ágazatnak és összegytemi ügynek tekintem. Azon felül, hogy e képzésben a Természettudományi Kar is részt vesz, ez a képzés az egész dunántúli régió gyógyszeriparának fejlődését befolyásolhatja, illetve a gyógyszeripar termékenyítő hatást gyakorolhat e képzésünkre. A gyógyszerészképzés akkreditációjának véglegesítése érdekében haladéktalanul ki kell építeni a hiányzó tanszékeket, akár súlyos anyagi deficit vállalása árán is. Nemcsak a kar, hanem a Pécsi Tudományegyetem, a város és a megye felelőssége is a gyógyszerészképzés megtartása. A kapcsolatokat meg kell keresni és az anyagi forrásokat meg kell találni.

A kutatást illetően karunk nem áll rosszul, de az országos megmértetést figyelembe véve a kutatási kapacitások jobb kihasználása, és az anyagi támogatások megszerzésének fokozása szükséges. A lobbierdekek jobb érvényesítésére közös stratégiát kell kidolgozni, a kiemelkedő kutatási eredmények elismerését az előmeneteli rendszerben sokkal jobban kell érvényesíteni. Oktató-kutatóink és klinikusaink túlterheltek, sokszor a pályázatok megírására sem jut idejük. A centrummal egyeztetve, annak pályázati irodájára alapozva kari pályázati háttér-infrastruktúrát kell létrehozni. Az elméleti intézetek és klinikák között – a tudományos érdeklődésnek és a módszertani lehetőségeknek megfelelően, de önkéntes alapon – a tudományos kollaborációkat lényegesen fokozni kell. Ez mindkét fél számára hasznos, a kar egybenmaradásának záloga és az utánpótlás biztosításának alapfeltétele. A doktori iskolákon keresztül, az egyetemi előmenetelben szükséges PhD fokozatok megszerezhetősége megoldott. A klinikákon e tekintetben nagyobb probléma nincs, azonban az elméleti intézetek kutatói utánpótlásának megoldásának sokkal nagyobb figyelmet kell szentelnünk.

A dékán elsőrendű feladata az Általános Orvostudományi Kar érdekeinek képviselete az egyetemen belül és az egyetemen kívül. Mint a Pécsi Tudományegyetem volt tudományos rektorhelyettese jól ismerem az egész egyetem működési rendszerét, a karok dékánjainak tevékenységét, a karokon folyó munkát. Megválasztásom esetén a kar képviseletében a Rectori Tanáccsal és a karok dékánjaival jó munka-

kapcsolatot szeretnék kiépíteni. Valamennyiünk érdeke a Pécsi Tudományegyetem presztízsének emelése, elismertségének fokozása. Számos lehetőség rejlik a karok közötti együttműködésben, a közös érdekek felismerésében, további közös képzések beindításában (ennek egyik legújabb példája a művészetterápiás képzés akkreditációs kérelme) és a közös kutatómunka végzésében. Legalább ennyire fontos a fő-

hatóságokkal, a Magyar Tudományos Akadémiával és a Magyar Akkreditációs Bizottsággal való napi kapcsolat kiépítése és a jó kapcsolat fenntartása. Eddigi egyetemi vezetői tevékenységem során – a POTE, majd a PTE rektorhelyetteseként, illetve akadémikusként is szereztem ezirányú tapasztalatokat. Dékánna választásom esetén szeretném e tapasztalataimat a kar érdekében felhasználni.

## Életrajz

*Lénárd László* 1944-ben született Pécsen. Felesége, dr. Meskó Sarolta a Pécs Városi Tüdőgondozó Intézet vezetője. Három gyermeke közül László fia orvos, Kata lánya pszichológus, Miklós fia egyetemi hallgató. Lénárd László 1969-ben szerzett általános orvosi diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. 1970-től egyetemi tanári kinevezéséig a POTE Élettani Intézetben működő MTA Idegéletani Kutatócsoportban dolgozott. 1980-ban nyerte el a kandidátusi fokozatot és fiziológus szakképesítést szerzett. Doktori fokozatát 1989-ben szerezte meg a „Táplálkozási magatartás, catecholaminergias pályarendszerek és glukóz-recepció” című értekezésével. 1990-től a POTE Élettani Intézet intézetvezető egyetemi tanára, az MTA Idegéletani Kutatócsoport vezetője. 1990-1997 között a Janus Pannónius Tudományegyetem Természettudományi Karán az Általános Állattani és Neurobiológiai Tanszék Összehasonlító Élettani Csoportjának vezetője. 1993-tól az Idegtudományok akkreditált PhD program vezetője. 2001-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választották.

(A részletes életrajz a [www.aok.pte.hu/intranet/Hirarchivum](http://www.aok.pte.hu/intranet/Hirarchivum) nteretcímen olvasható.)

# Kommunikációból jeles

## Tapasztalataink az első évfolyamon az orvosi kommunikáció

A Családorvostani Intézet gyakorló orvosai immár 2 éve kötelező tantárgyként oktatják az orvosi kommunikációt az ÁOK-on az általános orvos- és a fogorvosképzés keretében.

Az első évfolyamon idén is megtelt terem fogadott bennünket. A hallgatók felállással köszöntötték az előadót. Jelesre vizsgáztak kommunikációból.

Jó hangulatban, „csillogó figyelmes” szemekkel voltunk „együtt”.

Az előadók szárnyakat kaptak a hallgatóktól, akiknek még arra is jutott a figyelmükből, hogy a hangosabban értékelő kollégáikat maguk „rendszerbe illeik”.

Az első éves hallgatók véleménye mind az elméleti előadásokról, mind a kommunikációs gyakorlatról rendkívül pozitív volt.

Jónak tartották az előadások témáját,

a Családorvostani Intézet hozzáállását, az előadók felkészültségét, a technikai megoldást (video-bejátszás).

A visszajelzések azt mutatják, hogy már az első évfolyamon is igényük van a hallgatóknak az „igazi orvoslásra”, megízlelni a többéves tanulás lényegét, értelmét.

Az előadásokon keresztül érzékelték a hivatás fontosságát, nehézségeit, szépségeit.

A kommunikációs gyakorlattal kapcsolatban is pozitív volt a visszajelzés, igény lenne ennek folytatására, kibővítésére, részben az első évfolyamon, részben a felsőbb évfolyamokon is.

A szöveges visszajelzésekből kitért, hogy nagyon sok kérdés, érzélem feszül a hallgatókban, aminek megválaszolása, „pozitív menedzselése” rendkívül fontos lenne. Ezt a gyakorlatok bővítésével le-

# A KARI OKTATÁSI BIZOTTSÁG ÜLÉSEI

## 2002. február 19.

1. Szavazás: dr. Perjési Pál KOB-tagságáról, a testület egyhangúlag igenel szavazott.
2. Megtörtént az átvételi kérelmek elbírálása.
3. Vizsgaszabályzat módosítása:
  - a) A 28. § (4), (7) bekezdéseinek megváltoztatására történt javaslatot egyhangúlag elfogadtuk;
  - b) A 2. § megváltoztatására történt javaslatot egyhangúlag elfogadtuk;
  - c) A 28. § (8) bekezdésének megváltoztatására történt javaslatot egyhangúlag elfogadtuk.
4. Kreditrendszer
  - A kreditpontos kurzusok rendszerének áttekintésére a KOB határozat alapján egy három fős testületet (dr. Wittmann István, dr. Tima Lajos és Meggyesi Róbert hallgató) hozott létre.
  - Elfogadtuk Strassz András felvetését, mely szerint a TVSZ munkapéldányt a kormányrendelet kijövele után számos kérdésben át kell dolgozni. A TVSZ kialakításáról az KOB dönt.
5. Bejelentés, javaslat
  - a) A Richter G. gyógyszergyár levelének ismertetése, melyben 400 EKG tankönyv ajándékozását vállalják. A HÖK képviselői segítséget vállalnak a kiosztás lebonyolításában.
  - b) A „Biológiai ritmikus folyamatok” című előadást a KOB 4 igen, 3 nem és 1 tartózkodás mellett 3 kreditpontra értékelte. Kivételes esetben egyszeri alkalomra.
  - c) Rébék Nagy Gábor javaslatát, a PROFEX nyelvvizsga elfogadását a záróvizsgára bocsátás egyedüli nyelvi

kritériumaként a KOB egyhangúlag elfogadta.

- d) A fogorvostanhallgatók leckeönyvét a fogorvosképzés vezetősége, a szükséges társsegylemi egyeztetések után, módosított változatban záros időn belül a kari vezetés részére eljuttatja.
- e) Megállapítottuk, hogy a leckeönyv felépítésének, követelményrendszerének újraértékelése aktuális feladat. A teljesíthetetlen feltételek kiszűrése – hallgatói segítséggel (az aláírás megtagadása) – mind oktatói, mind hallgatói részről kezelhetőbbé tenné a leckeönyvet.

## 2002. március 18.

### 1. A KOB tagságának áttekintése

A bizottság egyhangúan elfogadta a javaslatot a szabályzat módosítására, mely szerint a tagok szavazati joggal helyettesíthetők, amennyiben a változást két nappal az ülés előtt írásban bejelentik.

### 2. Docensi pályázatok elbírálása

- a) szavazatszedő ad hoc bizottság megalakítása: elnök dr. Wittmann István, tag Meggyesi Róbert;
- b) a szavazás eredménye a mellékletben található.

### 3. Egyebek

- a) Dr. Ludány Andrea bejelentése: a TDK házi konferenciára a rendelkezésre álló anyagi források nem hozzáférhetőek a Gazdasági Hivataltól.
- b) Az Oktatási Minisztérium döntése alapján módosítani kell a felvételi szabályzatot. A feladatra egy bizottságot hoztunk létre, melynek elnöke dr. Lengvári István, tagjai dr. Kocsis Béla, Kálmán Sándorné és Meggyesi Róbert.
- c) A kreditrendszerrel kapcsolatos legújabb információkat dr. Nagy Lajos oktatási dékánhelyettes az Orvostudományi Híradóban publikálja.

## oktatásáról

hetne megoldani (fakultatív tanfolyamok a kötelezők mellett).

A kritikai megjegyzések szinte kivétel nélkül építő jellegűek voltak, amelyeket igyekszünk beépíteni a programba; a hibákat a jövőben reményeink szerint ki tudjuk majd küszöbölni.

A részletes visszajelzésekből kiemelünk párat.

**Magyar programban részt vevő, hallgatók:**

Hasznosnak tartotta az elméleti előadásokat? **116 IGEN 3 NEM**

Melyik téma tetszett a legjobban?

**Verbális – non verbális kommunikáció: 87 igen**

Szó szerinti megjegyzések:

„A video-bejátszások hangminőségén javítani. A videofilmek érdekessé teszik az előadást.

*Nagyon jó dolognak tartom, hogy már első évben „közel kerülhetünk” ebben a formában az orvosláshoz.”*

*CS. I. T. (CSAK ÍGY TOVÁBB)*

*Jó a multimédiás anyag.*

*Nagyon jó, hogy konkrét példákon keresztül mutatják be az egyes problémákat.*

*Gyakrabban kellene ilyen gyakorlat a medikusok kommunikációs képességeinek segítésére és leszorogásaik leküzdésére.*

*Nagyon jól éreztem magam a gyakorlat során, sokat tanultam. Rájöttem, hogy a non-verbális jelek sokszor többet érnek, mint a kimondott szavak.*

*Hasznos volt a gyakorlat, mert tippeket kaphattunk az egyes beteg típusokkal való kommunikációra.*

*Jól éreztem magam és fontos, hogy az elméleti tudás mellett elgondolkozhattunk a szakma fontosságán, szépségein, nehézségein.”*

**Angol programban résztvevő hallgatók:**

*„Több szerepjátékot szeretnék, mert nagyon megfelelőnek és alkalmasnak ta-*

*lálom arra, hogy a kommunikációt tanuljuk.*

*Nagyon jó módszer arra, hogy különböző orvosi megközelítési módokat megismerjünk.*

*Jó volt, hogy inkább a képességeimre helyezték a hangsúlyt és nem a hibáimra.*

*Ez valami egészen más volt, mint az anatómia, a biológia...stb. Feldobta az amúgy unalmas szerdánkat.”*

Hátra van még a nyári egy hetes gyakorlat, amiben bizakodunk, hogy hasonlóan jó hangulatú, hasznos foglalkozás lesz.

Az aktív érdeklődő hallgatók közül 4 főt ingyenes „empátia” táborba hívunk, ahol a valós élet kapcsán „szagolhatnak bele” az orvoslásba. Köszönjük, első év-folyam!

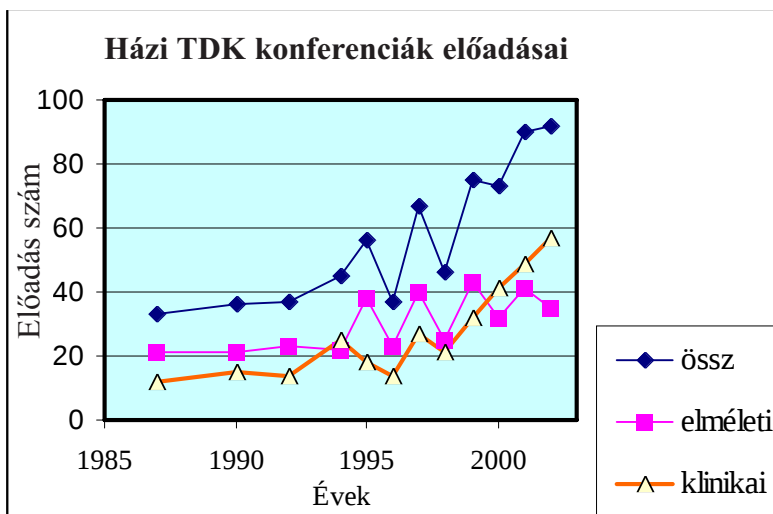
Sajnáljuk, hogy nincs neve (pl: Imotep) az évfolyamnak, hogy 5-10-20 év múlva is tudjunk nevesítve emlékezni rátok!

**A Családorvostani Intézet oktatói**

# Tudományos Diákköri Konferencia – 2002

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara Tudományos Diákköri Konferenciáját 2002. március 21-23. között rendezte. Tekintettel arra, hogy országos konferencia (OTDK) csak 2 évente kerül meghirdetésre, ebben a tanévben kizárólag az egyetemi, ún. „házi” TDK konferencia keretében számolhattak be hallgatóink legfrissebb kutatási eredményeikről.

A Tudományos Diákkörnek a 2001/2002 tanévben 352 beiratkozott hallgatója van. 93 előadás absztrakt nevezés érkezett a meghirdetett határidőig (társszerzőket is figyelembe véve) 123 hallgatótól. Egy kivétellel valamennyi előadás megtartásra került. Témakörük szerint 35 elméleti és 57 klinikai orvostudományi előadás volt a megoszlás. A klinikai előadások számának évek óta megfigyelhető növekedését az alábbi összefoglalásunk is tükrözi.



A konferenciát dr. Fischer Emil dékán nyitotta meg, méltatva a tudományos diákköri tevékenység jelentőségét. A nagy számú előadásra tekintettel az előadások tizenegy szekcióban kerültek bemutatásra. Az első nap egyidejűleg három, és azt követően a konferencia végéig két-két párhuzamos szekcióban követték egymást az előadók. A szekciókat az orvostudomány legkülönbözőbb területeiről témakörök szerint állította össze a konferencia szervező bizottsága. A szekciók elnökeiként a következő professzorainkat, tanárainkat kértük fel (a szekciók időrendi sorrendjében): dr. Tóth Gyula, dr. Szekeres Júlia, dr. Weber György, dr. Ludány Andrea, dr. Mózsik Gyula, dr. Róth Erzsébet, dr. Pintér András, dr. Csernus Valér, dr. Németh Péter, dr. Melegh Béla, dr. Lázár Gyula.

Az előadások bemutatásánál a számítógépes vetítés és technika idén már csaknem kizárólagosan uralkodott. Az előadók és az előadások bírálataira öt szakmai zsűri vállalkozott. Az egyes zsűri munkájában öt-öt egyetemi oktató vett részt. Elnökeik: dr. Emődy Levente, dr. Nagy Lajos, dr. Papp Lajos és dr. Kovács Bálint, dr. Szeberényi József, dr. Wittmann István voltak.

Az előadások magas színvonala, az érdeklődők mindvégig nagy száma, a hallgatói hozzászólások és alkalmanként élénk viták jellemezték a Házi Konferenciát. Az eredményhirdetésre március 26-án ünnepélyes keretek között került sor; ezt beszámolónk



végén részletezzük. A díjak között itt emelnénk ki két különdíjat, melyekért külön köszönettel tartozunk: Magyar Szemorvos Társaság (dr. Kovács Bálint) és Magyar Fül-Orr-Gégeorvosok Egyesülete (dr. Pytel József).

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának diákköre ezúton mond köszönetet dr. Fischer Emil dékánnak támogatásáért, a kar vezetésének, a szekcióelnök professzoroknak, a szakmai zsűri tanár tagjainak, s nem utolsósorban egyetemünk azon oktatóinak, akik a hallgatók felkészítését és témavezetését végezték.

Végül, itt kell megköszönnünk azoknak a hallgatóknak és PhD hallgatóknak a segítségét, akik a konferencia szervezésében és rendezésében részt vettek: Kovács Beáta, Sági Balázs, Pozsgai Zolt, Tanczos Krisztián, Altsach Viktória, Pethő Balázs, Solymos Andor, Dömös Péter, Balogh András, Vikidár Barbara, Kósa Alexandra, Fürgach Ádám, Paukovics Diána, Varga Gabriella, Elek Fruzsina, Szekeres Gábor, Kerekes Kata, Bognár Zita, Kovács Árpád, Rausch Péter, Kacsó Anita Harmat, dr. Csernus Katalin, dr. Kovács Krisztina, dr. Hollósy Tibor.

**Dr. Ludány Andrea**  
**Dr. Szakmány Tamás**



**Juhász Vera** IV. évf., Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet. Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet; témavezető: *dr. Bátai István, dr. Kerényi Mónika*

#### IV. szekció

**Kiss Balázs** II. évf., Biofizikai Intézet; témavezető: *iff. dr. Kellermayer Miklós*

**László Kristóf** III. évf., Élettani Intézet; témavezető: *dr. Kertes Erika, dr. Lénárd László*

**Nagy András Dávid** V. évf., Humán Anatómiai Intézet; témavezető: *dr. Csernus Valér*

**Kovács Árpád** V. évf., Humán Anatómiai Intézet; témavezető: *dr. Csernus Valér*

#### V. szekció

**Petró Kata** V. évf., Szívgyógyászati Klinika; témavezető: *dr. Simor Tamás*

**Nyikos Orsolya** V. évf., Gyermekklinika; témavezető: *dr. Molnár Dénes, dr. Erhard Éva*

**Tamaskó Mónika** V. évf., Gyermekklinika; témavezető: *dr. Horváth Magdolna*

#### VI. szekció

**Bognár Ágnes** V. évf., **Pozsgai Zsolt** V. évf., Fül-Orr-Gégeklinika; témavezető: *dr. Pytel József*

**Takács Ildikó** III. évf., **Vajda Márk** IV. évf., Sebészeti Klinika, Patológiai Intézet; témavezető: *dr. Weber György, dr. Pajor László*

**Domány Eszter** III. évf., Kísérletes Sebészeti Intézet; témavezető: *dr. Róth Erzsébet, dr. Ferencz Andrea*

#### VII. szekció

**Pozsgai Zsolt** V. évf., **Bognár Ágnes** V. évf., Fül-Orr-Gégeklinika; témavezető: *dr. Pytel József, dr. Vincze Olga*

**Bálint Írisz Boglárka** VI. évf., BM. Kórház Szülészeti és Nőgyógyászati Osztály; témavezető: *dr. Bódis József*

**Somogyi Réka** VI. évf., Gyermekklinika Sebészeti Osztály; témavezető: *dr. Pintér András*

#### VIII. szekció

**Gaszner Balázs** IV. évf., **Polocsányi Béla** III. évf., **Szikszai Bá-**

## A Tudományos Diákkör Házi Konferencia díjazottjai

#### I. szekció

**Tamás Andrea** V. évf., Humán Anatómiai Intézet; témavezető: *dr. Reglödi Dóra, dr. Lengvári István*

**Faluhelyi Nándor** V. évf., Humán Anatómiai Intézet; témavezető: *dr. Csernus Valér*

**Kechagia Maria** IV. évf., Élettani Intézet; témavezető: *dr. Hartmann Géza*

#### II. szekció

**Fekete Ágnes** VI. évf., Gyermekklinika; témavezető: *dr. Molnár Dénes*

**Pálfi Anita** VI. évf., Gyermekklinika; témavezető: *dr. Molnár Dénes, dr. Török Katalin*

**Molnár Gergő Attila** VI. évf., II. sz. Belgyógyászati Klinika; témavezető: *dr. Wittmann István*

**Szabó Balázs** V. évf., Szívgyógyászati Klinika; témavezető: *dr. Melczér László*

#### III. szekció

**Cserepes Barbara** IV. évf., Kísérletes Sebészeti Intézet, Orvosi Biológiai Intézet; témavezető: *dr. Jancsó Gábor, dr. Róth Erzsébet*

**Till József** V. évf., Ortopédiai Klinika; témavezető: *dr. Kustos Tamás*

*lint* III. évf., Humán Anatómiai Intézet; témavezető: *dr. Kozicz Tamás*

*Bányai Dániel* IV. évf., *Tóth Krisztián* IV. évf., Élettani Intézet; témavezető: *dr. Bagi Éva, dr. Lénárd László*

*Papp Szilárd* V. évf., *Göde József* III. évf., *Szalay Csaba* III. évf., *Kanizsai Emőke* III. évf., *Juharosi Gyöngyi* IV. évf., *Ságodi László* IV. évf., Élettani Intézet; témavezető: *dr. Karádi Zoltán, dr. Lukács Balázs*

### IX. szekció

*Tóth Krisztián* IV. évf., *Bányai Dániel* IV. évf., Élettani Intézet; témavezető: *dr. Fekete Éva, dr. Lénárd László*

*Zádori Péter* IV. évf., Biofizikai Intézet; témavezető: *iff. dr. Kellermayer Miklós*

*Kozma Noémi* VI. évf., Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet; témavezető: *dr. Szekeres-Barthó Júlia, dr. Pár Gabriella*

### X. szekció

*Hegedüs Dalma* V. évf., I. sz. Belgyógyászati Klinika Kardiológiai Osztály; témavezető: *dr. Tóth Kálmán, dr. Késmárky Gábor*

*Fehér Csaba* V. évf., I. sz. Belgyógyászati Klinika; témavezető: *dr. Czopf László, dr. Papp Előd*

*Kovács Andrea* V. évf., Gyermekklinika; témavezető: *dr. Decsi Tamás*

*Kovács Árpád* V. évf., *Lakosi Ferenc* V. évf., Radiológiai Klinika; témavezető: *dr. Horváth Gábor*

### XI. szekció

*Czuczor Szabolcs* VI. évf., Szívgyógyászati Klinika; témavezető: *dr. Melczer László*

*Hantó Katalin* V. évf., I. sz. Belgyógyászati Klinika Kardiológiai Osztály; témavezető: *dr. Habon Tamás*

*Édel Zsófia* IV. évf., II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum, Központi Kutatólaboratórium; témavezető: *dr. Wittmann István, dr. Potó László*

*Kovács Norbert* VI. évf., Neurológiai Klinika; témavezető: *dr. Nagy Ferenc, dr. Balás István, dr. Hernádi István*

### Különdíjak

**A Magyar Fül-Orr-Gégeorvosok Egyesülete  
különdíja megosztva**

*Bognár Ágnes* ÁOK V. évf.

*Pozsgai Zsolt* ÁOK V. évf.

**A Magyar Szemorvos Társaság különdíja**  
*Varga Beatrix* ÁOK VI. évf.

## Tájékoztató a közalkalmazottak vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségéről

Az Oktatási Minisztérium Közigazgatási államtitkára, *dr. Gál András Levente* az alábbi tájékoztatót juttatta el a PTE rektora, *dr. Tóth József* részére az egyes közhatalmi feladatokat ellátó, valamint közvagyonnal gazdálkodó tisztségeket betöltő személyek összeférhetetlenségéről és vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségéről szóló 2001. évi CII. törvényben megfogalmazott feladatok végrehajtásával kapcsolatban felmerült kérdésekről.

„A Magyar Köztársaság Kormánya 2002. március 5-i ülésén döntött a törvény végrehajtásával kapcsolatos feladatok ütemezéséről. Határozatában felhívja a minisztereket, hogy 2002. június 30-ig szabályozzák az irányításuk, vagy a felügyeletük alá tartozó háttérintézményeknél dolgozó közalkalmazottak vonatkozásában a vagyonnyilatkozat-tételre kötelezett munkaköröket, az ide nem sorolható közalkalmazottak tekintetében pedig 2002. december 31-ig adják ki, illetőleg készítsék elő a vagyonnyilatkozat-tételre kötelezettek körét meghatározó miniszteri, illetve kormány szintű ágazati jogszabályokat.

Felhívom a figyelmet arra, hogy a törvény rendelkezései és a Kormány döntése értelmében ezen jogszabályok megalkotásáig az Önök intézményében foglalkoztatott közalkalmazottaknak **nem kell vagyonnyilatkozatot tenniük.**

A minisztérium tudomására jutott, hogy napvilágot láttak a törvény 7. §-ának rendelkezéseit tévesen alkalmazó olyan munkáltatói intézkedések, tájékoztatók, amelyek már most a vagyonnyilatkozat megtételére szólítják fel a közalkalmazotti állományt. A leghatározottabban szeretném jelezni, hogy a fent említett munkakörök pontos meghatározásáig és a **jogszabályok megalkotásáig senki nem kötelezhető a nyilatkozat megtételére.**”

## A könyvesbolt legújabb kiadványai

Dinya Elek: biometria az orvosi gyakorlatban

Ács-Hargitai: Gyermektraumatológia

Gaál Csaba: Sebészet

Maródi László: Gyermekgyógyászat

Nagy Erzsébet: Klinikai mikrobiológiai esetismertetések

Boda-Bakó: Klinikai alapismeretek fogorvos- és gyógyszerészhallgatóknak

Jurányi-Vogronics: Mikrobiológiai és parazitológiai gyakorlatok

Manninger-Cserháti-Fekete-Kazár: A combnyaktörés kezelése osteosynthesissal

Reichel: Fizioerápia

Plette Richárd: A munkapszichológia gyakorlati kérdései

Lajkó Károly: A stresszcsoökkentő viselkedés

Tóth-Papp: Szülészet-nőgyógyászati ultrahangdiagnosztika

Papp Zoltán: Sürgősségi ellátás a szülészet-nőgyógyászatban

Mérei Ferenc: A Rorschach-próba

Vörösmarthy Dániel: A szemüvegrendelés elmélete és gyakorlata

**Medicina Könyvesbolt**  
**Elméleti Tömb, alagsor**

# A pécsi egyetem nagy professzorai

A gróf *Klebelberg Kuno* Alapítvány szervezésében három éve, 1999 tavaszán indult előadássorozat most érkezett el a hatodik előadáshoz.

Az előadások szervezője az alapítvány elnöke, gróf *Klebelberg Éva*.

1999 tavaszán a Dominikánus Házban tartott induló előadás *Berde Károly* kiadatlan írásából vett részletek felolvasásából állt. Az életrajzi előadást *Schneider Imre* professzor tartotta, a műből vett részleteket *Jancsó Adrienne* művésznő tolmácsolta.

Az őszi három professzorunk életműve került bemutatásra: *Szentágothai János* akadémikusról *Flerkó Béla* professzor, a még Pozsonyba 1914. január 19-én, a Ferenc József által elsőként kinevezett *Bakay Lajos* sebészprofesszorról az unoka, *Balás-Piri László*, *Környey István* professzorról pedig *Kárpáti Miklós* tartott előadást.

2000 tavaszán az alapítvány névadójáról, születésének 125. évfordulóján *Tóth József* rektor, *Kerpel-Fronius* gyermekgyógyász professzorról *Sulyok Endre*, *Hodinka Antal* professzorról *Udvari István* beszélt.

2000 őszi került egyetemünkre, pontosabban karunk dékáni tanácstermébe a rendezvény. Miután a báró *Podmaniczky Pál* professzorról előadást vállalt szakértő nem érkezett meg, e sorok írója volt kénytelen előadni evangélikus hittudományi karunk nagy hírű tanáráról, míg *Ángyán János* professzorról *Pár Alajos* professzor tartott előadást.

A 2001. év tavaszi előadása *Habsburg Ottó* elfoglaltsága miatt júniusra tolódott. Előadásának címe: Európa – Magyarország – *Klebelberg Kuno* volt. *Molnár Kálmán* jogászprofesszorról késői tanszéki utóda, *Ádám Antal* alkotmánybíró, míg *Prinz Gyula* földrajztudós professzorunkról *Tóth József* rektor beszélt.

A jelenlegi előadás, a hatodik 2001 őszi került át ez év tavaszára.

**Benke József**

## PROGRAM

Köszöntőt mondott *dr. Fischer Emil* dékán és *Klebelberg Éva*, az alapítvány elnöke.

Az elhangzott előadások:

*Dr. Szabó Zoltán* emeritus professor: *Kudász József*, a professor; *Dr. Losonczy Hajna* egyetemi tanár: *Losonczy István* professzor, a szubjektív emlékezés tükrében; *Dr. Varga Csaba* egyetemi tanár: *Losonczy István* professzor, a jogtudós.

Az alábbiakban *dr. Szabó Zoltán* emeritus professor előadását közöljük *Kudász József*ről.

## Kudász József, a professor

**N**agyon köszönöm, hogy a Pécsi Egyetem Orvostudományi Karának és a *Klebelberg Kuno* Alapítvány kuratóriumának meghívása lehetőséget teremtett arra, hogy ezen az előadássorozaton részt vehessek. Tulajdonképpen a tanítvány tiszteletével szeretnék emlékezni mesteremre, egész életemet, orvosi pályafutásomat meghatározó főnökömre. A magyar szívsebészet pionírjára, a mindig újat akaró briliáns manualitású sebészre, a művészetet, zenét kedvelő és az utóbbit magas szinten művelő egyéniségre, a falusi hatgyermekes kántortanító gyermekéből lett igazi polgárra.

*Kudász* professor 1904. július 10-én Keresztespüspökiben született. A család három gyermeke felnőtt korában szívbetegségben halt meg. Egyik nővérét a fiatal sebész billentyűszűkülettel kétszer is operálta. Talán ez is motiválta, a szívbeteg testvérei, hogy ezt a pályát válassza. Mivel jól hegedült, zeneművészeti főiskolára is készült, mégis az érettségi után az orvosi pá-

lyát választotta és a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem orvosi fakultására iratkozott be. Két évvel ezt követően azonban el kellett hagynia az egyetemet, mert szülei nem tudták anyagilag fedezni taníttatását. Ekkor egy missziós társasággal 3 évre gyarmatokra szóló orvosi szolgálatra írt alá szerződést és ezt követően Olaszországba távozott, és ott folytatta egyetemi tanulmányait, majd 1931-ben Bolognában szerzett diplomát. Mivel mégsem kellett gyarmatokra elmennie, hazajött és hozzákezdett diplomája nosztrifikálásához. Hajdúszoboszlón kántori munkából tartotta fenn magát, majd Egerbe ment, ahol helyettes körzeti orvosként dolgozott. Életének egyik meghatározó időszaka volt, amikor a debreceni kórbonctani intézetbe került *Orsós Ferenc* mellé. Itt alapozta meg patológiai tudását, amely – különösen az akkori világban – nélkülözhetetlen volt egy sebész számára. A következő dátum, ami fordulatot jelentett életében, 1938 volt, amikor a debreceni klinikára került *Hüttl*



*Kudász József*

professzor mellé. Ott alapozta meg sebészi tudását, sebészi felkészülését, és ezt követően a Rókus Kórházban adjunktus *Schmidt Lajos* mellett, aki később a Dischka Győző utcai I. sz. sebészeti klinika igazgatója lett Pécsen. A háború alatt a szombathelyi katonai kórházban dolgozott mint főorvos. A fiatal *Szentágothai János* mint famulus dolgozott a sebészen Kudász főorvos mellett, 1948 decemberében csábította őt Pécsre. A háború után az István kórház gyermeksebészetének főorvosa lett, s amikor megalakult Pécsen a II. sz. klinikai tömb a belklinikával és a sebészettel; 1951-ben kinevezték a II. sz. sebészeti klinika tanszékvezetőjévé. Ezt követően közel 5 évet töltött itt, azután a mai traumatológiai intézet helyén lévő akkori III. sz. sebészeti klinika és baleseti intézetbe került. Utolsó munkahelyén, a városmajori klinikán 15 évet dolgozott, majd 71 éves korában, 1975-ben ment nyugdíjba, és egy tragikus nyelvrák műtétet követően, nagyon súlyos szenvedések közepette, tüdőáttételek miatt, 1981. április 12-én hunyt el.

Nagyon szoros kapcsolata volt a szívsebészettel, pionírja volt ennek a területnek, ő végezte először el egy Fallot-tetralogián, egy ún. kék bébin az első Berloque-anasztomóziát Magyarországon, aztán az 50-es években Budapesten, az I. sz. gyerekklinika és az I. sz. sebészeti klinika műtőiben operált veleszületett szívbetegségeket, szívbetegségeket, majd Pécsen egy kardiológiai és egy szívsebészeti munkacsoportot alakított *Hámori József* professzorral közösen, amelynek jeles képviselői voltak *Eisert Árpád*, *Kiss Tibor*, *Ludván Sándor*, *Degrell*, *Szutréli* és a kardiológusok, belgyógyászok részéről *Czirnen* és *Nemes Tihamér*. Magam 1954-ben, fiatal sebészként csatlakozhattam ehhez a jeles csoporthoz. A felsoroltak közül ki kell emelnem *Eisert Árpádot*, aki Nyíregyházán volt sebész, ő végezte Magyarországon az első zárt szívűműtétet, illetve a billentyűszűkület megoldását, amikor egy coarctatio aortae miatt két klammer között fogta le ezt a nagy eret és úgy végezte el a műtétet. Egy másik jeles képviselő a csoportból *Kiss Tibor* professzor volt, aki az I. és II. sz. sebészeti klinikának lett később az igazgatója. Meg kell emlékezni az örök szerelő és bohém *Ludván Sándorról*, aki mohácsi főorvos lett; ő nagyon nagy utat futhatott volna be, csak sose tudta befejezni a munkáját, mert például ha egy motorbiciklihez jutott, azt szétszedte, és nagyon nehezen tudta összerakni. Akkor mi vala-

hogyan egy szívmotorhoz is hozzájutottunk, és azt is szétszedte, de mi már nem tudtuk összerakni. A II. sz. sebészeti klinikán nagyon aktív munka folyt, sok zárt szívűműtét végzett Kudász professzor, és elkezdődtek az előkészületek a nyitott szívűműtétre is. Két irányba haladt akkor még a világ, már hűtésben, borzalmas körülmények között, jeges kádba tettük a gyerekeket és úgy tudtuk elvégezni a rövid ideig tartó nyitott szívűműtétet. 1954-ben végezték el Amerikában az első szívmotoros műtétet, és 55-ben a próbálkozások már nálunk is elkezdődtek. Aztán Kudász professzor Budapestre került, és tulajdonképpen a valódi álma, a szívsebészet ott valósult meg, hisz a városmajori klinikán 15 évet töltött el, és én nagyon boldog vagyok, hogy tanúja és részese lehettem ennek a 15 évnek. Számos zárt szívűműtétet végeztünk; akkor még nagyon közel voltunk Európához a zárt szívűműtét területén, és el kellett kezdeni megvalósítani a szívmotoros műtétet. Magunknak kellett még elkészíteni először a hazai gyártmányú szívmotort, és mindannyian boldogok voltunk, hogy egy kutya túlélte az első nyitott szívűműtétet. Egy évre rá már az első két gyerek, a Piri és a Ferike 1960-ban túlélt az első Magyarországon sikeres motoros szívűműtéten és akkoriban nekünk nagy dolog volt, hogy túl is élték. (Igaza, hogy pitvari defektusok voltak, amik ma már a szívsebészet visszerűműtétjei.) De számunkra akkor ez nagyon komoly dolgot jelentett.

Szombaton – akkor még nem volt munkaszüneti nap – voltak a referátumok és a vizitek. Ott hallhattuk professzor úr terveiről, álmairól szóló beszámolóit, sajátos filozófiai elképzeléseit az életről és a művészetről, amit sugárzott magából. Virtuóz operatőr volt. Rendkívül elegánsan öltözködött, néhányan talán emlékeznek is, az akkori pesti értelmiségi és művészvilágnak kedvenc társasági tagja volt, igazi polgár volt ő. Kudász professzort országszerte ismerték, a taxisofőrök, a betegek, a látogatók a városmajori klinikát Kudász-klinikának hívták. Aztán múlt az idő és Kudász professzor nyugállományba vonult. Rövid időre utóda *Soltész* professzor lett, aki tragikus körülmények között elhunyt, s akit én követtem a klinikai vezetésben. Kudász professzor végrendeletét, szellemiségét és terveit igyekeztem szerény képességeim szerint végrehajtani, az álmait igyekeztem megvalósítani. Álma volt a klinika újjáépítése, egy új műtőblokk kialakítása. Ez sikerült. Az intézethez tartozó radiológiai diag-



Dr. Szabó Zoltán

nosztikát – ahol az első magyar számítógéptomográf és az első mágneses rezonáns készüléket alkalmaztuk – sikerült idehozunk. Az ő munkájának köszönhetően egy nagyon jól működő klinikán dolgozhatunk. 1968-ban ő volt az, aki a szívátültetést – mikor Barnard elvégezte – mindenképpen forszírozta. Huszonöt évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy az ő végrendeletét végrehajtsam, és 1992-ben elvégeztem az első szívűműtétet *Schwarz Sándoron*, akiről a sajtóban hallhattak. Tíz éve ennek, és azóta jól van.

Amit nem sikerült megvalósítani, hogy a szívsebészet Kudász professzor eltávozását követően visszatérjen Pécsre. Ezt hosszú évek munkájával sem neki, közvetve, sem nekem közvetlenül nem sikerült elérnem. A 90-es években mégis elindult a szívsebészet a II. sz. Sebészeti Klinikán. *Korompai* professzor kezdte, aztán amikor ő eltávozott, *Papp* professzor jött. Egy iskola teremtdött Kudász által: *Gömöri* professzor Debrecenben, *Kiss Tibor* Pécsen, *Besznyák* az Onkológiai Intézetben lett vezető. *Papp Lajos* professzor határtalan dinamizmusának köszönhetően pedig elkészült a XXI. század szellemének megfelelő szívgyógyászati klinika Pécsen. Tulajdonképpen úgy érzem, nagyon boldog lenne professzor úr, mint ahogy én is az vagyok, hogy bemehetek erre a klinikára, hogy a pécsi egyetem szívgyógyászati klinikája meghatározó ma a magyar szívsebészet területén.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, most, Kudász professzorra emlékezve, 1981-es halála után feltehetjük magunknak a kérdést, hogy mi marad meg az ember halála után az utókor számára. *Petőfi* azt írja, hogy csak annyi az élet, mint futó felhő árnya a folyón, mint tükrön a lehelet. Valóban, mi marad meg az emberből? Látszólag semmi. De ez az ellentmondás nagyon látszólagos, és nagyon szomorú lenne, ha így lenne. Nem így van. Tulajdonképpen az a segítség, az a példa, amelyet Kudász professzor is adott másoknak, az a munka, amit a magyar szívsebészet érdekében kifejtett, nem hagyhatja, nem hagyta érintetlenül társadalmunkat. Nemcsak mi, tantványai, tisztelői, hanem az egész Magyar Szívsebészeti Társaság is minden évben megemlékezik róla. A pécsi klinika alapított egy emlékérmét, amit most már hosszú évek óta a Magyar Szívsebészeti Társaság minden évben odaítél valakinek, egy jeles képviselőnek, aki emlékező előadást tart nem csak saját munkájáról, hanem Kudász professzoráról. Mutatja az Önök kezdeményezése, hogy itt is emlékeznek, az ő múltjáról és a régi időkben végzett munkájáról. Tehát itt, a Pécsi Egyetemen sem vész el emléke.

Nagyon köszönöm, hogy emlékezhettem mesteremre és ezzel a virággal szeretnék visszaemlékezni az egyetem megtestesítőjére, létrehozójára, gróf *Klebsberg Kunóra* is. Köszönöm!

**Dr. Szabó Zoltán**  
emeritus professor

*(Elhangzott a Gróf Klebsberg Kunó Alapítvány és a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara által szervezett, A pécsi egyetem nagy professzorai (VI.) előadássorozatán, 2002. április 5-én.)*

Fotó: ifj. Vadász István

## DÍSZDOKTORAVATÁS

A Pécsi Tudományegyetem 2002. március 14-én tartotta a március 15-i megemlékezéssel egybekötött díszdoktoravató szenátusi ülését. Ez alkalommal került sor az Általános Orvostudományi Kar két új díszdoktora, *Dr. Hermman Wisser* és *Dr. Manfred Osten* ünnepélyes beiktatására is.



*Dr. Tóth József átadja a díszdoktori diplomát dr. Manfred Osten professzornak*



*Wisser és Osten professzorok (balról jobbra) az ünnepi szenátusi ülésen (a háttérben dr. Kellermayer Miklós és dr. Ohmacht Róbert)*

## Május havi program

**PAB**

- |                         |                                                                                                   |
|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>05. 02-03. 11:30</b> | Természetfilozófia és metafizika a hellénisztikus korban és a kései antikvitásban – konferencia   |
| <b>05. 04. 10:00</b>    | Az izotópterápia lehetőségei az onkológiában, endokrinológiában, ortopédiában – szimpóziumsorozat |
| <b>05. 07-08. 9:30</b>  | Limits of authority. Central power and civic society in Central and Eastern Europe – konferencia  |
| <b>05. 10. 14:00</b>    | Location dependent synaptic scaling in CA1 pyramidal neuron – tudományos ülés                     |
| <b>05. 11-12. 9:00</b>  | Klasszikus gyógyszerész ismeretek – továbbképzés                                                  |
| <b>05. 16. 13:00</b>    | Gerlinger Imre: Laserrel asszisztált középfül- és endoszkópos orrmelléküreg-sebészet – PhD védés  |
| <b>05. 22. 11:00</b>    | Az edzéselmélet fejlődése, időszerű kérdései – konferencia                                        |
| <b>05. 23-24. 16:00</b> | Területi Bizottságok Pécsi Találkozója                                                            |



## Kongresszusi beszámoló

„Az oxidatív stressz aktuális kérdései” című  
tudományos szimpóziumról

2002. április 12.

A Magyar Szabadgyök Kutató Társaság és a PTE ÁOK Kísérletes Sebészeti Intézete 2002. április 12-én tudományos szimpóziumot rendezett a PTE ÁOK Központi Elméleti Tömb tanácstermében.

A tudományos program első részében a kardiovaszkuláris rendszer és a szabadgyökök kapcsolatának kérdései kerültek tárgyalásra meghívott előadókkal, akik munkájukat részben külföldön végezték, részben hazai, illetve intézetünkkel történő kollaborációban. Az elhangzott előadásokból



Szekcióelnökség (dr. Szeberényi József, dr. Lantos János)

egyértelműen lesűrűsíthető volt az a fontos tény, hogy humán belgyógyászati, vagy szívsebészeti betegségeknél a tüdő és a szív károsodásában a szabadgyökök által indukált reakcióknak meghatározó szerepe van, és ezek csökkentése, illetve kivédése a betegségek kimenetelét jelentősen javítaná. Az I. szekció záró előadásában hallottunk a

szívizom prekon-  
dicionálás elméleti hátteréről és azokról a lépésekről, melyek a klinikai alkalmazás felé már eddig megtörtén-

tek. Az endogén adaptáció az elmúlt évtized ígéretes és új felfedezése, amely számos eddigi teóriát változtatott meg, és az oxidatív stressz enyhébb formájának hasznos oldalát is megmutatta.

A következő szekciókban érdekes és összefoglaló előadásokat hallottunk a mitokondriumok szerepéről az oxidatív folyamatokban, ezek új megítéléséről. Új aspektusként került ismertetésre a redukatív stressz és ennek jellemzői, melynek kimutatására új módszertani eljárást is kidolgoztak. Kiemelt témája volt a szimpóziumnak a mozgással, fokozott tréninggel összefüggésben kialakuló oxidatív stressz és DNS károsodás csökkenésének kimutatása. Elgondolkodtató volt az előadás abban a tekintetben is, hogy mi tekinthető ideális mozgásmennyiségnek a különböző korosztályokat tekintve, eldönthető-e, hogy a kevésbé adaptálódó idős szervezet mennyire képes a rendszeres mozgás kedvező hatásait még feldolgozni.

Intézetünkben is elhangzott egy olyan előadás, amely nemcsak a traumához, hanem a rendszeres mozgással együtt járó sport-sérülésekhez is kapcsolódott. A térdízületben történő bevezést (haemarthros) követő ízületi felszín degeneráció létrejöttének kapcsolata a neutrofil granulocita aktiválódással és szabadgyökképződéssel új felismerés, mely az eddigi patomechanizmus gyökeres megváltoztatásához vezetett.

A konferencia utolsó szekciójában két nagyon érdekes előadást hallottunk *Süme-gi* professzortól, aki a polyADP ribóz polimeráz szerepéről beszélt az oxidatív sejtkárosodásban, felvetve egy olyan új terápiás lehetőséget, mellyel a szabadgyökök által okozott DNS károsodás csökkenthető, illetve megszüntethető. *Szeberényi* professzor referál előadásában az oxidatív stressz és szignál transzdukció kapcsolatát



Dr. Róth Erzsébet, a szimpózium elnöke megnyitja a tudományos tanácskozást

ról és arról a sokféle jelátviteli útról beszélt, amelyeknek elindításában, illetve modulálásában a reaktív oxigén intermediereknek jelentős szerepe van.

A kongresszus részvételi díj nélkül került megrendezésre olyan célból, hogy minél több fiatal kolléga és PhD hallgató jöhessen el, hisz karunk Doktori Tanácsának már korábban javasoltuk, hogy a rendezvényen történő részvétel és sikeres tesztvizsga esetén a PhD hallgatóknak kreditpontoszerzési lehetősége legyen. A nagy érdeklődést mutatta, hogy a résztvevők száma 70-80 fő között mozgott, és 17 PhD hallgató töltötte ki a tesztvizsga lapot.

Elsősorban szeretnék köszönetet mondani valamennyi meghívott előadónak, akik a tudományos program magas színvonalához hozzájárultak. Ugyancsak köszönet illeti intézeti munkatársaimat a szervezésben nyújtott segítségért, valamint a szponzorokat, akik hozzájárultak ahhoz, hogy az egész napos rendezvény során szendvics, üdítő, kávé a résztvevők rendelkezésére álljon. Végezetül, de nem utolsósorban köszönöm a kiváló technikai hátteret és a terem megfelelő előkészítését, be rendezését.

**Dr. Róth Erzsébet**  
intézetvezető egyetemi tanár



A szimpózium résztvevői a dékáni tanácsteremben, amely a rendezvény színhelye volt

## Beszámoló a

# Családorvos Kutatók Országos Szervezetének (CSAKOSZ) I. Konferenciájáról

A Pécsi Tudományegyetem Családorvostani Intézetének szervezésében 2002. március 8-9-én került megrendezésre a PTE ÁOK Központi Épületében a Családorvos Kutatók Országos Szervezetének (CSAKOSZ) I. Konferenciája és a IX. Családorvosi Mentorkurzus.

A szervezet 2001 áprilisában Pécsre jött létre azzal a céllal, hogy továbbfejlessze, emelje az egészségügyi alapellátásban a kutatási tevékenység szakmai, módszertani színvonalát, különös tekintettel az alábbiakra: Good Clinical Practice (GCP) követelményeinek érvényesítése, vizsgálati programok tervezése, a vizsgálatok kivitelezése, statisztikai értékelése, előadása és publikálása, szakmai együttműködések, multicentrikus vizsgálatok szervezése és végrehajtása. A családorvosi kutatási programok legfőképpen a következő területeket ölelik fel: népegészségügyi feladatok, epidemiológiai vizsgálatok, kockázati tényezők elemzése, prevenció, idült betegségek el látása és gondozása, közösségi medicina, terápiás összehasonlító vizsgálatok, gyógyszer mellékhatások és interakciók, költség-haszon elemzés, munkaerőhelyzet, minőségbiztosítás, oktatás-kutatás. A CSAKOSZ további céljai közé tartozik a hazai és nemzetközi szakmai kapcsolataink továbbfejlesztése és újak kialakítása, továbbá a kutatási eredmények szakmai összefüggéseinkben történő bemutatása, megvitatása, közreműködés azok publikálásában.

Az elmúlt évben a CSAKOSZ taglétszáma meghaladta a 300 főt. Mentoraink nagy része tagja az új szervezetnek, így a mentorkurzus résztvevőivel együtt az alakuló konferenciának 250 résztvevője volt.

A zsúfolt program első napján a 11 órai megnyitón Fischer Emil, a PTE ÁOK dékánja, Antal Ilona, a Baranya megyei ÁNTSZ tisztifőorvosa, Hajnal Ferenc, a Háziiorvosi Szakmai Kollégium elnöke, Balogh Sándor, az Országos Alapellátási Intézet főigazgatója, a MÁOTE titkára és Nagy Lajos, a CSAKOSZ megbízott elnöke köszöntötte a megjelenteket.

Az ezt követő plenáris ülésen a családorvosi kutatás múltjáról, jelenéről és jövőjéről hangzottak el előadások Arnold Csaba és Nagy Lajos egyetemi tanárok és Balogh Sándor OALI főigazgató részéről. Az évek óta jól működő nemzetközi együttműködésünk keretében a konferencia és a Családorvostani Intézet vendége volt Valerie J. Gilchrist professzor, a Northeastern Ohio Universities College of

Medicine (NEOUCOM) Családorvostani Tanszékének igazgatója, aki a plenáris ülésen az USA-ban már több évtizedes tapasztalatokkal rendelkező családorvostani kutatás alapeiről beszélt.

A konferencia eseményeibe szervesen illeszkedett a IX. Pécsi Családorvosi Mentorkurzus programja, hiszen családorvos-mentoraink közül sokan aktívan részt vesznek az orvostanhallgatók és családorvos-rezidensek oktatásában és a velük szervezett kutatási programok lebonyolításában. Ennek megfelelően a délutáni programban helyet kapott az I. és a VI. éves medikusokkal és a rezidensekkel végzett oktatómunka értékelése is.

Ezt követően párhuzamosan futó workshop-ok keretében kerültek megvitatásra a kutatási programok tervezésével és kivitelezésével, valamint a vizsgálati eredmények értékelésével és publikálásával kapcsolatos alapelvek. Nagy Lajos és Dobay Csilla nyíregyházi szakfelügyelő főorvos vezetésével került sor a kutatási feltételek és elvárások, valamint a jogi és etikai kritériumok megvitatására. Valerie J. Gilchrist az alapellátásban végzett minőségi kutatásról, Ilyés István debreceni egyetemi tanár a vizsgálati eredmények értékeléséről és publikálásáról, Uhereczky Gábor osztályvezető főorvos a jó és rossz előadás rejtelméről tartott előadást. Külön szekció foglalkozott az egyetemi hallgatókkal és rezidensekkel végzett családorvosi kutatás tapasztalataival. Négy előadás hangzott el a magyar és amerikai tapasztalatokról, majd az ezt követő vita során megállapíthattuk, hogy az orvostanhallgatókkal és rezidensekkel folytatott oktatómunka hasznos és eredményes mindkét fél részére. Újszerű elveket tárgyaló workshop foglalkozott a hipertónia kezelés és gondozás módszereivel Hajnal Ferenc szegedi egyetemi tanár és Bíró Ferenc, a pécsi egyetem tudományos munkatársának vezetésével.

A konferencia ideje alatt szép számú érdeklődőt vonzott az internetes továbbképzés, amelyet Pénzes János csongrádi és Szabó János hevesi családorvosok vezettek; közreműködő vendég volt István Böröcz magyar származású kaliforniai orvos. Az egyetem oktatási centrumában 3 alkalommal került lebonyolításra az a program, amely a gyakorlatban ismertette meg a résztvevő kb. 90 családorvost az Internet alapvető módszereivel, az oktatásban és a betegellátásban való felhasználás lehetőségeivel.

A rendkívül sűrű, de hasznos és élvezetes

szakmai programot követően a Pannónia Pezsgőház Étteremben megrendezésre kerülő társas vacsorával zárult a konferencia első napja.

Március 9-én reggel a CSAKOSZ alakuló közgyűlésével folytatódott a konferencia. A Szervezeti és Működési Szabályzat megvitatása és elfogadása után sor került a 15 fős vezetőség megválasztására. A CSAKOSZ vezetősége 3 évente kerül megújításra, a jelenleg megválasztott tagok a következők: Nagy Lajos elnök (Pécs); tagok: Arnold Csaba (Budapest), Balogh Sándor (Budapest), Dobay Csilla (Nyíregyháza), Hajnal Ferenc (Szeged), Ilyés István (Debrecen), Kozma Anna (Domaszék), Palla Sándor (Miskolc), Pénzes János (Csongrád), Rinfel József (Szentlőrinc), Simek Ágnes (Gara), Szabó János (Heves), Udvarhelyi Ágnes (Budapest), Végh Mária (Pécs), Várbiro István irodavezető (Pécs).

A Felügyelő Bizottság elnöke Várallyai Gyula (Derecske), tagjai Kövesi Béla (Mecsek-ná-dasd) és Oberling János (Magyarhertelend).

Ezt követően került sor 8 különböző témájú, induló családorvosi kutatási program ismertetésére, a csatlakozási lehetőségek felajánlásával.

A konferencia második napjának plenáris ülése „A népegészségügy kiemelt feladatai az új évezred küszöbén” címet kapta. Az indító előadást Jávör András, az Egészségügyi Minisztérium programigazgatója tartotta, majd ezt követően a népegészségügyi program alprogramjainak részletes ismertetésére került sor meghívott előadók részvételével: Jeremendy György egyetemi tanár, Budapest; Zajkás Gábor főorvos, OÉTI; Nagy Zoltán egyetemi tanár, Országos Pszichiátriai és Neurológiai Intézet; Újszászy László osztályvezető főorvos, Miskolc; Péntek Zoltán főorvos, Mamma Klinika, Budapest; Tringer László egyetemi tanár, Pszichiátriai klinika, Budapest; Ilyés István egyetemi tanár, Családorvosi Tanszék, Debrecen. A program kifejezetten nagyszámú érdeklődőt vonzott a konferencia résztvevői közül, az előadásokat izgalmas és hasznos észrevételekben, megjegyzésekben bővelkedő vita követte.

A konferencia záró programjaként került sor a 2002-2006-ig szóló mentori pályázatok kritériumainak ismertetésére és megbeszélésére.

A konferenciát Ilyés István és Nagy Lajos egyetemi tanárok és Udvarhelyi Ágnes, a MEDISZTER GlaxoSmithKline igazgatója zárták be – a résztvevők véleményét is tükrözően – elégedetten a konferencia tartalmával és lebonyolításával.

**Dr. Heim Szilvia**, intézeti orvos  
Családorvostani Intézet és Betegfelvételi Osztály

# Haemorheologus kongresszus Balatonkenesén

A Magyar Haemorheológiai Társaság (MHT) 2002. április 5-6. között Balatonkenesén tartotta XIV. Kongresszusát. A kongresszust a társaság elnöke (*dr. Tóth Kálmán*) és a Szervező Bizottság elnöke (*dr. Kollár Lajos*) nyitották meg. A kongresszus fő témája a haemorheológiai mérések standardizációja volt, melynek érdekében pénteken egy közel négyórás szimpózium keretében az összes rheológiai vizsgálat (teljes vér- és plazmaviszkozitás, vvt deformabilitás és aggregáció, fibrinogén szint mérés) problémái megbeszélésre kerültek. A szimpózium zárásaként 3 munkabizottság alakult, akik a következő vezetőségi ülésre előkészítik a szakmai ajánlásokat, melyeket a jövő évi kongresszus véglegesítene. Ennek fontos szerepe lehet a klinikai mérések további terjesztésében, valamint az OEP finanszírozás javításában is.

A szimpózium után került sor a közgyűlésre, ahol a főtítkárra (*dr. Rozsos István*) és az elnök részéről tájékoztató hangzott el az elmúlt két év fontosabb eseményeiről, az ezévi, Törökországban megrendezésre kerülő világkongresszus és a jövő évi, Bulgáriában sorra kerülő európai kongresszus előkészületeiről, valamint a társaság pénzügyi helyzetéről. Ezeket követően az elnök ismertette a társaság vezetőségének döntését a tiszteletbeli MHT tagság és a Mátrai Emlékérem adományozásáról. A vezetőség *dr. Fendler Kornél* nyugdíjas osztályvezető főorvost választotta az MHT örökös, tiszteletbeli tagjának. Így ezen tagok száma a korábban megválasztott *dr. Kiss Tibor* professzorral, a PAB Haemorheológiai Munkabizottsága egykori elnökével együtt kettőre emelkedett. A társaság legmagasabb tudományos, szakmai elismerésének számító Mátrai Emlékérmét *dr. Kollár Lajos* professzor, a Társaság egyik alapítója és első elnöke kapta meg. A díjak átadására ünnepélyes keretek között, a vacsora előtt került sor. Az átadáson megjelent a Mátrai család is.

Szombaton reggel az MHT által alapított Ifjúsági Díj pályázóinak angol nyelvű előadásaival kezdődött a program. A magas szintű előadásokat követően a bíráló bizottság javaslatára a vezetőség úgy döntött, hogy az eredeti elképzeléssel szemben nem egy, hanem két díjat ítél oda. A két díjazott *dr. Horváth Beáta* II. éves PhD hallgató (PTE ÁOK, I. sz. Belgyógyászati Klinika) és *dr. Németh Norbert* II. éves PhD hallgató (DE OEC, Sebészeti Műtéttani Intézet) lett. Számukra a Sanofi gyógy-

## Dr. Mátrai Árpád-díj

*Dr. Mátrai Árpád* 1949-ben Várpalotán született. Általános és középiskoláit Komlón, ill. Pécsen végezte. 1967-től 1973-ig a Pécsi Orvostudományi Egyetemen tanult, ahol „summa cum laude” diplomát szerzett. A Biofizikai Intézetben kezdett dolgozni, fő kutatási területe a véráramlásban (haemorheologia volt). 1980-ban féléves tanulmányutat tett Londonban *Dormandy* professzor mellett. Ezt követően védte meg kandidátúráját elsőként haemorheológiai témából Magyarországon. 1982-től ismét Londonban, *Dormandy* intézetében dolgozott, ahol rövidesen a világ élvonalbeli haemorheológusai között emlegették. Tagja volt az Európai Haemorheológiai Társaság vezetőségének, a „Clinical Hemorheology” szerkesztőségének. 1984-től Münchenben *Edzard Ernst* professzor által megalakított kutatóintézetben folytatta munkáját, melyet számos, hazai szerzőkkel közös publikációja fémjelez. Fiatalon bekövetkezett haláláig szoros munkakapcsolatot tartott fenn a magyarországi kollégákkal. 1988-ban távozott közülünk.

A Magyar Haemorheológiai Társaság 1999-ben Mátrai Árpád emlékére díjat alapított a haemorheológiai kutatásokban kiemelkedőt alkotó kutatók részére. A díjat elsőként *dr. Fendler Kornél* laborfőorvos kapta a Pécsen rendezett haemorheológiai világkongresszus alkalmával. A Magyar Haemorheológiai Társaság vezetősége a díjat 2002-ben *dr. Kollár Lajos* egyetemi tanárnak adományozta.

szergyár felajánlotta az Antalya-ban idén szeptemberben sorra kerülő világkongresszus utazási költségeinek fedezését, az MHT pedig a kongresszusra történő regisztrálást.

Az ezt követő záró szekcióban vegyes előadások következtek, melyek az interdiszciplináris jellegnek megfelelően széles kutatási területeket öleltek fel.

A kongresszus kora délután fogadással

zárult, melyen ünnepélyes keretek között sor került az Ifjúsági Díjak átadására. Egyöntetűen az a vélemény alakult ki, hogy minden szempontból nagyon sikeres kongresszust zárhattunk, ahonnan minden résztvevő új ismeretekkel és kellemes élményekkel távozott.

**Dr. Rozsos István**  
**Dr. Tóth Kálmán**

## Aortic valve disease, European Chapter, Vila Vita Parc, Armacao de Pera, Algarve, Portugália, 2002. március 1-3.

A március 1-től 3-ig tartó Aortabillentyű betegségek Európai Kongresszusa sok tanulsággal szolgált a billentyű elváltozások modern kezelésére vonatkozólag. Előtérbe került a mechanikus és biológiai billentyűk alkalmazásának kérdésköre, különös tekintettel az idős, 65 év feletti betegekre. Jelenleg egyre több 80-as éveiben járó páciens kerül műtétre az Európai Unióban, mely nem csak a posztoperatív teendőket határozza meg, hanem a meszes, gyengébb szövetek újabb műtéttechnikai problémáit vetnek fel. Felmerült a prothesis mismatch kérdésköre is, mely mindig nagy dilemma egy műbillentyű beültetésénél. Láthattuk a Medtronic cég újabb fejlesztéseit a régiók tükrében, illetve a stentelt és stent nélküli billentyűk alkalmazásának tapasztalatait. Beszámoltak a műbillentyűk húsz éves utánkövetéséről is, ami igen kedvező eredményeket mutatott.

Összefoglalva, a kongresszus sok újdonsággal szolgált, segítette a különböző európai szívsebészek szerteágazó szemléletének megismerését. Az egyetlen nehezítő tényező a nagy távolság volt, mivel a három napból másfél az utazásra fordítódott.

**Dr. Göbölös László**  
Szívgyógyászati Klinika

## VENDÉGOKTATÓ A KÓRÉLETTANI INTÉZETBEN



Április elején a Kórélettani Intézetben egy hétig vendégoktatóként tevékenykedett *dr. Simon Attila*, a Balatonfüredi Állami Kórház adjunktusa. A 90-es évek kezdete óta rendszeresen Simon dr. tartja az angol és magyar nyelvű tantermi előadásokat a fizikai munka kórélettanáról és ő mutatja be a spiroergometriás gyakorlatokat is a III. éves hallgatóknak.

Fotó: ifj. Vadász István

## Látogatás Karintiában

2002. április 11-12-én *dr. Nyárády József*, *dr. Farkas Gábor* és *dr. Várhidy László* látogatást tett a karintiai Friesach kórházában. A látogatás célja a Stryker cég által gyártott komputeres navigációs rendszer megtekintése volt. Ez a rendszer alkalmas a nagyízületi protézisek beültetésének vezérlésére, valamint különböző traumatológiai műtétek (pl. medence hátsó csavarozás) vezérlésére. A friesachi kórház a Deutsche Order szerzetesrend tulajdonában van. Rendkívül jól felszerelt, többek között az első kórház Karintiában, amely navigációs rendszerrel rendelkezik. A látogatás során a Balesetsebészeti Osztályon két térdprotézis-műtétet tekintettek meg, melyet a navigációs rendszerrel végeztek. A rendszer alkalmazásával igen nagy pontossággal határozhatók meg a protézis komponensek síkjai, a rezekció vastagsága stb., ezáltal a protézis beültetések eredményei javulnak.

Dr. Kovácsy Ákos

## Dolgozói sport

# Labdarúgás

Jó hangulatú sportesemény színhelye volt a Mozgástani Intézet tornacsarnoka: 2002. április 5-6-án rendeztük meg a III. ETHICON KUPA kispályás klinikai labdarúgó bajnokságot.

Az immár hagyományos tornán 14 klinika dolgozói vettek részt. Bizonyára a kellemes emlékek is szerepet játszottak abban, hogy az idén rekord nevezés érkezett a szervező bizottsághoz. Jól mutatja a torna komolyságát, hogy több klinika csapata már hetekkel a torna időpontja előtt szorgalmasan edzett és készült a bajnokságra. A torna első napján késő éjszaka nyúlóan folytak az „A” csoport, másnap délelőtt pedig a „B” csoport selejtező mérkőzései. Több csapat előre bejelentette, hogy kizárólag szombaton tudnak pályára lépni, ezért nekik vállalniuk kellett azt is, hogy továbbjutásuk esetén szombaton délután további mérkőzéseket játszanak a végső sorrend kialakítása érdekében.

A két nap alatt összesen 51 mérkőzést játszottak a csapatok. A rájátszásban éles, de igen sportszerű mérkőzéseket láthatott a szép számú szurkoló tábor. Különösen a tavalyi kupavédő II. Belklinika csapatát kísérte el nagy számú érdeklődő. Alkalmassint ez is szerepet játszott abban, hogy nagy küzdelemben ugyan, de ismét a II. Belklinika csapata szerezte meg az első helyet.

### Eredmények:

**III. helyért** Honvéd Kórház – Szívcentrum 4 : 2  
**Döntő:** II. Belklinika – Gyermekklinika 1 : 1  
 7 méterekkel 2 : 1

### Végső sorrend:

I. II. Belklinika  
 II. Gyermekklinika  
 III. Honvéd Kórház



Gratulálunk a csapatoknak a sportszerű játékhoz! Biztos vagyok benne, hogy valamennyien jó érzéssel gondolnak vissza a lezajlott tornára, s talán még több csapattal készülhetünk a jövő évi bajnokságra.

Ezúton mondok köszönetet a torna lebonyolításában nyújtott segítségért *dr. Gelencsér Gábornak* (Fogászati Klinika) és *Ornódi Lászlónak* (Johnson & Johnson Kft.).

A tornát a JOHNSON & JOHNSON Kft. támogatta.

Dr. Rugási Endre  
 testnevelő tanár  
 Mozgástani Intézet

# Ebédlők és ebédelők a POTE-n

**Több mint 30 éve ebédelek a Klinikai Tömb 7. emeleti ebédlőjében. Sokat és sokakat láttam, tündöklését és átalakulását, írhattam volna hanyatlását is. Épp ez utóbbi indított arra, hogy hangot adjak: egy magára valamit is adó, remélhetőleg valóban a legmagasabb szintű betegellátást biztosító egyetemi klinika ebédlője is tükrözze ezt. Megvallom, ez utóbbit illetően aggályos vagyok.**

## Éttermek

Kórboncnokként 16 évig a Dischka Győző utcai Anatómiai Intézet padlásterében kialakított, ebédelésre használt helyiségben étkeztem. Nagy protekcióval kaptam beocsátást e zártkörű, csak anatómusokból álló asztaltársasághoz, ahol többek közt öt későbbi akadémikus is ebédelte. A helyiség egyszerű, de tiszta volt, a meszelt falakon művészi próbálkozások földre nem érhető vázlatai törték meg az egyhangú fehéret. A tálalás egyéni: mindenkinek saját „skutellája” volt, amiben a Belklinikáról hozták át Veriga néniék kis kézikocsival az ebédet, melegítették és „tálalták” a viaszosvászonnal borított asztalon. Kézmosásra, mosogatásra egy vízcsap és villanybojler szolgált. A millió inkább emlékeztetett egy bohém művész sokadik emeleti padlásteri legénylakására, mint egy egyetemi intézethez méltó étteremre. Az ebédlő egyben klub szerepet is betöltött. Folyamatosan érkeztek a vas csigalépcsőn az ebédelők és kapcsolódtak be a mindig élénk társalgásba. A személyekről, legyen az portás vagy különböző pozíciót betöltő vezető, kritikus vélemény is elhangzott, nem egyszer késhegyre menő vitával. Ugyanakkor szakmai kérdések épp úgy megvitatásra kerültek (főnök véleménye pl. egy kéziratról), mint X legújabb barátnője – egyébként lányok és asszonyok is voltak az „asztaltársaságban”. A kegyetlen őszinteség, baráti, olykor vitriolos kritika sosem vezetett sértődéshez. No meg a viccek, ugratások felejtethetetlenek. Mindez egy életre összekovácsolta a társaságot, amihez nem kellett csillogás, a meszelt falú padlásterben szellemi táplálékot is kaptunk – adtunk.

1968-ban kerültem át a Klinikai Tömb laboratóriumába. Az anatómiai és klinikai ebédlő közt a kontraszt leírhatatlanul nagy volt. Az utóbbiban a hatalmas teret két oldalról nagy ablakok világították be, egyik oldalról ragyogó kilátással a Mecsekre, a másik oldalról széles terasszal és kilátással a parkra, városra. A terem egyik végén csempemozaik fal zárta a teret, a másikon a tálaló-mosogató volt megközelíthető. Az ebédlő előtt kézmosó kagyló, elektromos szárítóval (korábban törölközővel). 13 óra körül hosszú sor állt és várt, míg sorra került és helyet talált a fehér abrosszal, vizes-

kancsóval, fűszeres edénykével terített asztalnál. Az étteremben hangos szó nem volt. Az újonnan belépők köszöntek jövőre és távozáskor. A fizikai munkástól a diplomások zöméig mindenki itt étkezett, ismereteim szerint valamennyi professzor is. Kialakultak „asztaltársaságok”, de ez nem zárta ki, hogy esetenként ne csatlakozzon más asztalhoz valaki. Nem annyira hierarchikus, sokkal inkább közvetlen légkör uralkodott. Mindezt bevezetésként azért vázoltam, hogy annál szembetűnőbb legyen a mai helyzet.

Kezdem az öltözetrel. Nyugat-európai egyetemi klinikákon két megoldást láttam. Mivel az alkalmazottak jelentős része civil ruhában dolgozik, csak köpenyt visel, az ebédlőbe érve az előtérben leveti a köpenyt és ingben/blúzban megy be. A másik megoldás, hogy az előtérben a fogasokon tiszta köpeny várja, ezzel cseréli fel saját köpenyét és így megy a kézmosóhoz. Nálunk mindenki a köpenyében, ingben, nadrágban, műtőruhában, fityulában, nyakban lógó szájkendőben, kézmosás nélkül megy be az étterembe. Igaz, ma ennek feltételei nem adóttak, részben mert minden „mozgásban” van. A csapoknak egy része működik csak, semmilyen kézmosószer nem áll rendelkezésre, az elektromos kézszárító pedig csak dekoráció. Úgy gondolom, ezek után felesleges egészségügyi intézetben higiénéről, vagy ha jobban tesszik, kulturált étkezéssel beszélni. Tudom, előtte a munkahelyén mindenki kezet mosott, majd beszállt abba az ütött-kopott (tiszt?) liftbe, ahol a betegek mellett vizsgálati/takarítási anyagszállítás is folyik és a zsúfoltság óhatatlanul kétségessé teszi kezünk korábbi tisztaságát. Mindentől függetlenül, nekem azt tanították, évés előtt kézmosás. Egyes orvos szakmák és orvosok, minden beavatkozás, beteg vizsgálata előtt kezet mosnak, kesztyűt cserélnek (vö. fogorvosok). Miért nem valósítható ez meg munkahelyi éttermünkben?

## Tálalás-mosogatás

Napjainkban az egyetemi kosztot igénybe vevők száma legalább 50 %-kal csökkent. Az időközben megkisebbitett ebédlőben így is bőven van szabad asztal. Gondolom, ennek egyik

oka a 290 forintos ár, amiért a városban bőségesebb kétfogásos ebédet kapni. A juttatott „ebédpénz” pedig (1400 Ft) úgy látszik, bőven fedezi a déli étkezési igényt, igaz, nem meleg étel formájában. A diszkrimináció itt is érvényesül: nem mindenki kapja meg e juttatást, ha igénybe is veszi az üzemi kosztot. Még mindig nem értük el, hogy a teljesítményt és nem a munkahelyen eltöltött időt honorálják. Így aztán nem meglepő, ha a karnak anyagi gondjai vannak.

Belépve az ebédlőbe előbb a nem étvágygerjesztő, elfogyasztott ebédmaradékos tálcakegyeket befogadó, kétszintes ablak előtt megyünk el, majd ezt egy újabb ablak követi. Itt vizespoharat és állott vízzel teli kancsót vehetünk át és egyben rálátunk a korszerű mosogatóra. A régi, 15 évvel előttihez képest valóban korszerűbb. Akkor ugyanis két nagyméretű mosogatókád egyikében történt a melegvizes mosogatás, a másikban az öblítés. Ma ez géppel történik, az ételmaradék változatlanul kerül előbb egy vödörbe. Az evőeszközöknek, tálcáknak elmosását, szárítását jól lehet követni: törölkűhával végzik. Majd ugyanebben megtörlik a kezüket, ki tudja hányadszor, és átmennek ételt adagolni. Takarékoság?

Ezután jutunk a félzsíros tányérokat és evőeszközöket befogadó ablakhoz és várjuk az ebédet. A tálalás emlékeztet katonaeveimre, amikor a nyári táborban a legénységi konyhán így osztották a csajkákba az ebédet. Méltatlan egy olyan intézményhez, ahol ilyen szakmát is tanítanak. No és az étel. Hőmérséklete még nyáron is sokszor hideg. Rezsón melegítenek és hideg vízfürdőben temperálnak. A leves hetente többször üres „porleves”, benne változatosságot a tésztabetét alakja ad. A főételt mélyített lapostányérba adagolják, ami meghatározza az adag nagyságát. Kistányért csak a vegyes salátához adnak, az uborkához már nem jár. A kalácsot, kelt tésztát papírszalvétában nyújtják át és ezen kell elfogyasztani az asztalon-tálcan. Kistányér ilyenkor nincs. És az idegeneknek is így tálalnak. Meggyőződésem, ennek a munkakörnek nincs felelőse, vagy ha van, az illető semmit sem tud minderről, ha meg tud, nem tesz. Mindez elsősorban nem pénzkérdés, másutt keresném a bajok forrását. Persze mint oly sok minden, ez is ad akta kerül, hisz így kényelmesebb.

Kétségtelen, az asztalokon mindennap tiszta abrossz van, de azon kívül semmi. Poharat, vizet, fűszereket mindenki maga hozza, ha szüksége van rá. Ez visszafejlődés a múlthoz képest.

## Ebédelők

Ha tálcánkkal leülünk a háromfajta széssel körülvett asztalhoz, nem a csend szigetére érkeztünk. Egyes asztaloknál hangos beszélgetés, felkiáltás mellett röhgés, no meg nem az akut betegellátással kapcsolatos (sürgős?) mobiltelefon-hívások és fecsegések töltik meg a termet. Amolyan diszkrét hangulatra emlékeztem mindez, nem kulturált étteremre. Az illetők persze már befejezték az étkezést és széjükön elterpeszkedve „beszélgetnek”. Aztán hatalmas zajjal a kövezeten hátracsúsztatva – nem megemelve – széjükkel egy idő után távoznak. Színezi ezt az „idilli” csendet a mosogatóból kiszüremlő edénycsörömpölés, midőn látatlanban megállapítható, most épp melyik művelet végzik a piszkos edénnyel. Kétségtelen azonban, zavaró ételszag nincs, ami talán sokkal inkább a hideg ételeknek, semmint a nem létező elszívóknak köszönhető. A 60-as években nyáron még napernyők is voltak a teraszon ízléses kerti bútorok mellett és ott étkeztünk. Ma erre talán már csak néhányan emlékeznek. A két fogás közt átpillantva a szomszédos asztalokra döbbenten látom még ma is (egyszer már írtam erről), hogy még mindig nyakban lógó fonendoszkóppal ülnek asztalhoz és étkeznek fiatal kollégáink. Mit szólnának, ha a takarítónők is a munkaeszközükkel ülnének le az asztalukhoz? Felháborodnának és kikérik maguknak. Mit tanultak hat év alatt az egyetemen és milyen állapotok uralkodnak a munkahelyükön, ami a fertőzésveszélyt, higiénét illeti, túlmenően az ízléstelenségen. Felháborító; talán az illetékesek egyszer egy munkaértekezleten illetanórát is adhatnának fiatal kollégáinknak. Azt is elmondhatják egyben, hogy nem illik az ételt szürcsölni, nem a fejünket kell a tányérhoz hajtani, hanem az evőeszközt kell a szájunkhoz emelni. Nem könyöklünk az asztalra, nem nyaljuk le a kést, törjük és nem harapjuk a kenyeret.

Tisztelt olvasó! Soraimmal nem partalan vitát akartam elindítani, sérteni, nem is jólneveltségemet fitogtatni. Erre nincs szükségem, megkaptam. De úgy tűnik, sokan még ma sincsenek olyan szerencsés helyzetben, ezt mielőbb pótolniuk kell. Ebben nem kis feladat hárul különböző szinteken a mindenkori vezetésre. A megoldás legkisebb mértékben pénzkérdés, sokkal inkább felelős elhatározás, döntés, végrehajtás és számonkérés. Ez utóbbit mindig is hiányoltam a POTE-n.

**Jobst Kázmér**

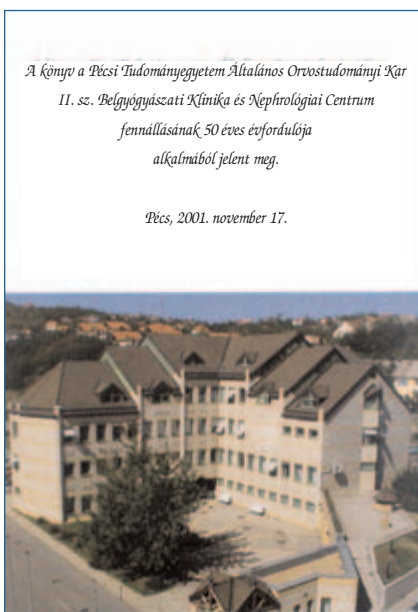
Klinikai Kémiai Intézet

## 50 éves a Pécsi II. sz. Belgyógyászati Klinika 1951-2001

Szerkesztette Nagy Judit  
Pécs, 2001. 136. o.

Örvendetesen gyarapodnak az intézet-történeti kiadványok, a pécsiek e téren is példamutatóak. A mércét Szabó Pál 1100 oldalas munkája már 1940-ben felállította, majd hat viharos évtized múltán Benke József hasonló filológiai alaposággal írta meg az egyetem előtörténetét, illetve a Pozsonyban alapított és Trianon után pár évi pesti átmenettel a Mecsekaljára telepített univerzitás 1918-tól előbb 1992-ig, majd 2000-ig terjedő történetét. Előtte is jelentek meg forrásértékű évkönyvek, de egy-egy szakterület múltjának összefoglalói csak ezután gyűltek önálló kötetekbe. Így A Pécsi I. sz. Belgyógyászati Klinika 75 éve (Mózsik Gyula–Pár Alajos, 1998), Az Erzsébet Tudományegyetem rektorai és dékánjai (Benke József, 1998), a POTE Gyermekgyógyászati Klinikájának 75 éves jubileuma (szerk. Fekete Miklós, 1999), 85 éves a sebészet egyetemünkön (szerk. Horváth Örs Péter, 1999). Másutt is jelentek meg jubileumi kiadványok, de ritkán ilyen igényes kivitelben. Az akadémikus biográfiákban a pécsiek még a fővárost is megelőzik, elég a Szentágotthai, Romhányi, Kerpel-Fronius és Környey István jelentős életművét méltató sorozatra utalnunk.

Ilyen méretű örökségből adódóan az 50 éves a Pécsi II. sz. Belgyógyászati Klinika 1951-2001 sem maradhatott megíratlan. A recenzor még élénken emlékszik a vidéki II. sz. belgyógyászati klinikák megalapítására. Szegedre Czoniczer Gábor, Debrecenbe Petrányi Gyula, Pécsre Hátori Artur került, közülük csak az utóbbi ment első tanszéke-ről nyugdíjba. A pécsi II. sz. Belgyógyászati Klinika történetét az intézet harmadik igazgatója, Nagy Judit professzornő szerkesztette az előzőekhez méltó, de méreteiben eltérő kötetbe. A szövegek, a táblázatok és a képek aránya megfelel a kompozíció íratlan szabályainak, egyszerre korhű dokumentum és polcra kívánczoló emlékalbum. Az univerzitás előtörténeti részét természetesen Benke József szűrte össze kilenc oldalon, nem kis bravúrral. Az persze továbbra is nyitott kérdés marad, volt-e bizonyíthatóan a Nagy Lajos király alapította egyetemen orvospépzés? A magunk részéről sem megerősíteni, sem megcáfolni nem tudjuk, bár az érvelés figyelemre méltó. Bizonyára elírás, mintha Szentgyörgyi Albert (ekkor még egybe írta a nevét) a patológus Entz Béla professzor mellett dolgozott volna, mert valójában a farmakológus Mansfeld Géza munkatársa volt. Ez persze nem gyengíti a nagy összefüggések íves szerkezetét. Süle Tamás klinika-története autentikus ihletettséggel és hibátlan kivitelezéssel. Nagy élmény Tarján Jenő személyes visszaemlékezése Hátori Artur professzorra. (Kik személyesen nem ismerhették, azok elé egy színes és jelentős tanáregyéniség rajzolódik ki, aki még az akadémikusok „aranycsapatának” árnyékában is fényes tudott lenni.) Burger Tibor professzor 1979-ben nem könnyű örökséget vett át, a nevével fémjelzett második szakasz sajnálatosan rövid ideig tartott, több terve nem valósulhatott meg. A harmadik fejezet 1992-től, Nagy Judit professzornő kinevezésével kezdődött és tart napjainkban is. A korszerűsítés kora ez, a különböző (cardiológiai, nephrológiai) centrumok kialakulásával. Felvillan előttünk az út az Irgalmas Rend 18. századvégi kolostorától a címlapon látható korszerű belorvosi épület-együttesig. A könyv képanyagából kiemelésre érdemes a nagy nephrológus Richard Bright emléktáblája, az illusztrációs kaleidoszkóp numizmatikai része, a programfüzetek címlapjai, a jeles külföldi látogatók hangulatos életképe. A jövő orvostörténetészeinek munkáját megkönnyíti a fotókkal ellátott életrajzi zárófejezet, mert éppen Velits Dezső portréjára nem sikerült eddig rábukkanni. Ezzel az ízléses és tartalmas kiadvánnyal nemcsak a pécsiek gazdagodtak. Fokozatosan eltűnnek a fehér foltok és a kérdőjelek, a bécsi és a pesti közé alapított pozsonyi egyetem Pécsen végleg méltó otthonra lett.



A könyv a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar  
II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum  
fennállásának 50 éves évfordulója  
alkalmából jelent meg.

Pécs, 2001. november 17.

Szállási Árpád dr.

## Az arab orvostudomány története

a kalifátusok korában (632-1258)

A Mohamed próféta hangoztatta felfogástól, hogy isten egyetlen betegséget sem bocsát ránk a gyógyítás lehetősége nélkül az arisztotelészi-ptolemaioszi világméretű érvénytelenség nyilvánító ibn Rusd kidolgozta koncepcióig eltelt több mint félezer év az arab-islam **orvostudomány**, a top beseri al-arabi al-islami **eredményekben** rendkívül **gazdag** korszaka...

Az arab orvoslás európai **befogadása** a XI. században kezdődött. Mintegy félezer évre tehető az az időszak, amikor az európai medicina az arab orvoslás nyomasztó súlya alatt élt. Az európai egyetemeken az orvoslást papok oktatták csakúgy, amint ők végezték – zömében – a gyógyítást is. A középkori európai keresztény értelmiség legműveltebb része a papság volt, amely az arab iszlámban az **ellenséges vallást** látta, az arab medicinában pedig a rivális vallás **tudományát**: egyik oldalról megvetette, szektának, keresztény eretnekségnek látta az iszlám vallást, a másik oldalról pedig ebben a vallásban hívó tudósok, filozófusok, orvosok műveit használta (a latin fordításokban). Vagyis a papság mellett az **orvosok** is **hozzájárultak** az 1500-as évek elején kibontakozó iszlám- és arabellenes kampányhoz...

Amint Luthertől Renanig az **egyházi emberek** mindent megtettek az iszlám lejáratására, az orvosok (orvos-papok) is hozzájárultak az arabellenes kampányhoz, hogy az európai medicina megszabadulhasson az arab (muszlim) **orvosi tekintélyek** nyomasztó súlyától (a XIV. századi pécsi egyetemen használt 4 orvosi könyv közül háromnak a szerzője arab, a XV. századi pozsonyi egyetem legfontosabb olasz orvosi egyetemi – a Ferrari-féle 1471-ben Pádovában megjelent – tankönyvében tökéletes egyértelműséggel ibn Színá dominált: a rá való hivatkozás és neve háromezerszer szerepelt, Hippokratész neve mindössze 140-szer fordult elő).

A lakosság (különösen az értelmiség) ezzel a két foglalkozási csoporttal találkozott a leggyakrabban, így mind a papok, mind az orvosok alkalmasak voltak arra, hogy az **arabellenes propaganda** szerepét a leginkább (professzionista módon) betölthessék...



## Alkohol 2

*Azt mondják, a véletlen a dolgok legjobb rendezője.*

*Ámbár az is lehet, hogy a Vám- és Pénzügyőrség is olvassa az ORVOSKARI HÍRMONDÓT*

Hogy ne talányokban írjak, röviden ismertetem az előzményeket:

Nem sokkal a Hírmondó előző számában megjelent, gyógyászati célú alkohol felhasználásával foglalkozó cikk után rövid, velős, de igen hivatalos levelet kapott az Egyetemi Gyógyszertár a Pécsi Vámhivataltól. Ebben közölték, hogy az alkohol felhasználása során szabálytalanságot tapasztaltak a karon, ezért felszólítanak bennünket a kifogásolt tevékenység azonnali (!) beszüntetésére. Az alkohol felhasználására vonatkozó engedélyünket is módosították.

Mit lehet erre mondani? Élcelődhetnék azzal, hogy a hivatal az csak hivatal. A dolog azonban nem ilyen egyszerű. A

pécsi vámhivatal munkatársait nem jellemzi a velünk szembeni rosszindulat. Most sem ez történt, egyszerűen országos szinten hoztak egy határozatot, amit a jövőben mindenütt megkövetelnek. Íróasztal mellett született, tipikus hatósági határozatot.

Azóta kiderült, hogy – tevékenységünk folytán – valóban nem vonatkozna ez ránk, de a szabály az szabály. Ezzel kapcsolatban már több tárgyalást is folytattunk a vámhivatallal, remélhetőleg eredményesen. Most nem az a cél, hogy tevékenységünkől minden részletében számoljak. Itt egy tanulság adódik önként: lehet valakinek a tevékenysége bármennyire is szabályszerű, lehet, hogy a hatóság másként látja. Az pedig tagadhatatlan tény, hogy amióta a

gyógyászati célú alkohol ára kedvezőbb, azóta szignifikánsan megemelkedett annak felhasználása a karon. (Az Egyetemi Gyógyszertárban grammnyi pontossággal dokumentált.)

Kérek mindenkit, aki gyógyszerrendeléssel foglalkozik, hogy ha olyan gyógyszerkészítményt rendel a Gyógyszertártól, ami gyógyászati célú alkoholt tartalmaz, jussanak eszébe az itt leírtak! Lehet, hogy „vastagabban fog a toll” („...nem érdekes, úgylis olcsó...”), viszont lehet, hogy az olcsó később igen drága lesz. A bizalmat, főleg egy hatóságot ugyanis csak egyszer lehet eljátszani.

**Molnár Béla**

Egyetemi Gyógyszertár

## Pécsi Diplomások Köre

A Pécsi Diplomások Köre mint öregdiák szervezet 2001 januárjában alakult meg a Pécsi Tudományegyetemen. Az országban elsők között létrehozott kör elsődleges céljának tűzte ki, hogy képviselje az egyetem bármely jogelőd intézményében diplomát szerzett volt hallgatókat, tartsa velük a kapcsolatot az egyetemi éveket követően is, és ezáltal erősítse az egyetemhez való kötődést. Találkozók szervezésével összehozza akár a különböző karokon végzett egykori diákokat, hogy az egyetem falait elhagyó diákok ezentúl minél többször visszatérjenek egyetemünkre. A Pécsi Diplomások Köre immár közel 900 tagot számlál és reméljük, hogy a találkozót követően egyre többen éreznek nosztalgiát alma materük iránt. A Pécsi Diplomások Köre négyféle tagsági formát kínál tagjai részére, melyek különböző tagdíjakat és szolgáltatásokat tartalmaznak. Számos étterem és szálloda biztosít kedvezményt tagjainknak. Az Egyetemi Könyvtár szolgáltatásait ingyenesen vehetik igénybe, valamint a Pécsi Tudományegyetem ajánléktárgyait kedvezménnyel vásárolhatják meg tagkártyával rendelkező tagjaink.

### A PÉCSI DIPLOMÁSOK KÖRÉNEK TALÁLKOZÓJA

A Pécsi diplomások Köre tavaly szeptemberben rendezte meg első találkozóját, amelyen több száz egykori pécsi hallgató vett részt. Az egész napos rendezvényre nem csupán a Pécsi Diplomások Köre tagjait vártuk szeretettel, hanem valamennyi Pécsen végzett hallgatót, jelenlegi és egykori tanárokat, valamint végzős egyetemistákat. A találkozót táncos, zenés bemutató műsorok, kulturális és sportprogramok, évfolyamtalálkozók színesítették. A sikeres rendezvény hatására a Pécsi Diplomások Köre minden év májusában rendezi meg a találkozót; idén május 25-én, szombaton. Az öregdiákoknak szentelt nap kiváló alkalmat teremt az egykori egyetemi hangulat újbóli felidézéséhez, valamint kiváló kikapcsolódási lehetőséget nyújt az egész családnak; fiatalnak, idősnek egyaránt.

### MEGHÍVÓ A PÉCSI DIPLOMÁSOK KÖRE

#### II. TALÁLKOZÓJÁRA

**2002. május 25., szombat,  
16 órától 22 óráig**

### Pécsi Tudományegyetem Ifjúság úti komplexum Pécs, Ifjúság útja 6.

Amennyiben többen szeretne tudni szervezetünkéről és programjainkról, az alábbi címen részletes információval szolgálunk:

7633 Pécs, Szántó K. J. u. 1/b.; Tel/Fax: 72-251-200; E-mail: [alumni@rektori-pte.hu](mailto:alumni@rektori-pte.hu); Internet: <http://www.pte.hu>

**Sok szeretettel várjuk nem csupán tagjainkat, hanem minden volt hallgatót, valamint egykori és jelenlegi oktatókat, dolgozókat és nyugdíjasokat.**

#### KULTURÁLIS PROGRAMOK

##### Híresek? Na és?

Kötetlen beszélgetés egyetemünk sikeressé és híressé vált volt hallgatóival, valamint a Pécsi Diplomások Köre védnökeivel

##### Színpadai produkciók

Zenekarok, táncsoportok bemutató műsorát láthatják egész délután és az este folyamán

##### Bemutatkozik a Táncoló Egyetem

A Pécsi Tudományegyetem tánc- és mozgáskurzusain közel 1000 hallgató sajátíthatja el a különféle tánc- és sportlépéseket és szerezhhetnek ismereteket azok kultúrájából. A bemutatón izelítőt láthatnak számos kurzus táncos lábú egyetemistáinak tudásából

##### Táncház

A bemutatókat követően egyetemisták és kiváló tánctanáraik vezetésével öregdiájkaink is csatlakozhatnak a táncház remek hangulatához

#### SPORTPROGRAMOK

##### Aerobic

Látványos színpadai bemutató műsorok és nyílt óra

##### Kosárlabda és focimeccsek

Öregdiák meccsek az egész délután folyamán a Sportsarnokban. Várjuk csapatok jelentkezését

#### PLUSZ!

##### Évfolyam- és csoporttalálkozók

Segítünk az egykori barátok megkeresésében, és a találkozók megtartásához igény szerint termet biztosítunk. Előzetes jelentkezés 2002. május 10-ig

##### Pécsi Diplomások Köre információs pult

A rendezvénnyel és a szervezettel kapcsolatos információ egy helyen – a helyszínen. Várjuk öregdiájkaink jelentkezését. Biztosítjuk az Egyetemi Gyűű megrendelésének lehetőségét

##### Egyetemi ajándéktárgyak

Az információs pult közelében felállított pavilonban tagjaink a tagkártya felmutatásával kedvezményesen vásárolhatnak egyetemi ajándéktárgyakat

##### Továbbképzések bemutatása

Íme ismét a lehetőség, hogy újra egyetemista legyen! Egyetemünk továbbképzéseiről érdeklődhet munkatársunknál

##### Fotók

Fotósaink egész nap az Önök rendelkezé-

sére állnak, az elkészült képek a későbbiekben igény szerint megrendelhetők

#### Gyermekprogramok

##### Múzeumi látogatás

A Pécsi Diplomások Köre információs pultnál jelentkezhet az Egyetemi Múzeum megtekintésére

##### Botanikus kert

A kert megtekintésére szintén az információs pultnál jelentkezhet

##### Sörsátor

Egész délután mulatság!

##### Étterem

A Mevid Rt. Pacsirta éttermében (a helyszínen) nyílik lehetőség étkezésre

A Pécsi Diplomások Köre felkérésére a szervezet védnöki tisztét több, egyetemünkön végzett, ma már országosan és nemzetközi szinten ismert és elismert személy vállalta. A Pécsi Tudományegyetem kilenc karának dékánjait kértük fel a szervezet „belső” védnöki szerepének elvállalására. Védnökeink sorát „külső” védnökökkel bővítettük:

#### VÉDNÖKEINK:

*Dr. Andics László*, a Magyar Vöröskereszt elnöke

*Dr. Besenczi Árpád*, színész

*Dr. Dézsi Mihály*, rendőrségi szóvivő

*Dr. Dunavölgyi Mária*, a BÉT volt elnöke

*Dr. Hámori József*, akadémikus

*Katus Attila*, aerobic világbajnok

*Katus Tamás*, aerobic világbajnok

*Dr. Kiss László*, alkotmánybíró

*Martinek László*, olimpiai bajnok öttusázó

*Dr. Mellár Tamás*, a KSH elnöke

*Dr. Parragh László*, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara elnöke

*Pinczehelyi Sándor*, egyetemi docens

*Dr. Papp Lajos*, szívsebész

*Szentgyörgyi Romeo*, aerobic világbajnok

#### A RENDEZVÉNY TÁMOGATÓI

PANNONPOWER Rt. (főtámogató)

Pécsi Sörfőzde Rt.

Coca-Cola Beverages Magyarország Kft.

DÉDÁSZ Rt.

#### A tagkártyát felmutatóknak kedvezményt biztosító partnereink

Pécsi Tudományegyetem Könyvtára

Négy Kollégium Kft.

Makár-Tanya Sportcentrum

Mecsek Tours Kft.

Diacell Kft.

Hotel Pátia

Hotel Palatinus

Bagolyvár Vendéglő

Dóm Vendéglő, Dóm Pizzeria

Főnix Szálló

Aranyhegy Panzió

Áfium Pécs Kft.

# A MIKROSEBÉSZET ALAPJAI

akkreditált továbbképző kurzus  
PTE ÁOK, Kísérletes Sebészeti Intézet  
2002. május 27-29.

Kedves kollégák!

Az egyre fokozódó érdeklődésre való tekintettel a PTE ÁOK Kísérletes Sebészeti Intézete 2002. május 27-29. között ismét megrendezi „A Mikrosebészet Alapjai” című akkreditált továbbképző kurzust a téma iránt érdeklődő rezidens és szakorvos kollégák számára.

A neves hazai szakemberek részvételével lebonyolításra kerülő előadások és gyakorlatok bőséges lehetőséget nyújtanak a különböző, a mikrosebészetben használatos technikák megismerésére az operációs mikroszkóp kezelésétől a mikroér-anasztomózis elkészítéséig. A kurzus során kifejezett hangsúlyt kívánunk helyezni a résztvevők manuális gyakorlatának fejlesztésére, amelyhez nélkülözhetetlen a megfelelő személyes kapcsolat kialakítása az oktatókkal. Ezért kénytelenek vagyunk a résztvevők számát az elsőként jelentkező 12 főben meghatározni.

A kurzust sebész, traumatológus, kézsebész, szemész, fül-orr-gégész, urológus szakvizsgára készülőknek ajánljuk elsősorban.

Az akkreditált tanfolyam kreditpont-értéke: 18.

Dr. Róth Erzsébet  
intézetvezető egyetemi tanár

**A kurzus helyszíne:** PTE ÁOK Kísérletes Sebészeti Intézet  
7624 Pécs, Kodály Zoltán u. 20.  
Jelentkezési határidő: 2002. május 10.

## PROGRAM

### 1. nap

- 9:00-10:00 Megérkezés, regisztráció, a résztvevők üdvözlése (dr. Róth)
- 10:00-10:45 Bevezetés a mikrosebészetbe, érvarratok (előadó: dr. Nyárády)
- 11:00-12:00 Mikrosebészeti műszerek, varróanyagok. Ezek használata, karbantartása (előadó: dr. Farkas)
- 13:00-14:30 Gyakorlat a műtőben: varrattechnika, mikroszkóp-használat. I.
- 14:45-16:00 Gyakorlat a műtőben: patkány aorta preparálása, aortavarrat

### 2. nap

- 9:00-9:45 Mikroérnyelű lebenyek alkalmazása a rekonstruktív sebészetben (előadó: dr. Várhidy)
- 10:00-10:45 Szabadlebeny beültetések (előadó: dr. Nyárády)
- 11:00-12:00 Gyakorlat a műtőben: patkány aorta preparálása, aorta- és vena cava-varrat
- 13:00-16:00 Gyakorlat a műtőben: patkány carotis preparálás, carotisvarrat

### 3. nap

- 9:00-9:45 Perifériás idegek sérülései, ideg regeneráció (előadó: dr. Kovácsy)
- 10:00-10:45 Perifériás idegek helyreállításának lehetőségei (előadó: dr. Kovácsy)
- 11:00-12:00 Gyakorlat a műtőben: patkány nervus ischiadicus preparálás, idegvarrat
- 13:00-16:00 Gyakorlat a műtőben: vesetranszplantáció patkányon
- 16:00-16:30 Tesztvizsga

## TUDOMÁNYOS ÜLÉS KISS TIBOR PROFESSZOR 80. SZÜLETÉSNAPJA ALKALMÁBÓL

A Magyar Sebész Társaság Dél-dunántúli Szekciója 2002. április 27-én (szombaton) 9 órakor tudományos ülést tartott Kiss Tibor professzor 80. születésnapja alkalmából.

### PROGRAM:

#### Üdvözlés

Tóth József, a Pécsi Tudományegyetem rektora  
Fischer Emil, a PTE/ÁOK dékánja  
Kosztolányi György, az OEC elnöke  
Horváth Örs Péter, a Sebész Kollégium elnöke  
Kollár Lajos, a Magyar Sebész Társaság Dél-dunántúli Szekciójának elnöke

#### Kiss Tibor professzor életrajza – Kollár Lajos

Salamon Antal: Külső faktorok szerepe a Dupuytren kórkép pathogenesisében  
Bartos Gábor: A kortárs emlékei a pécsi érsebészet korai időszakából  
Kollár Lajos: Az érsebészet fejlődése egyetemünkön  
Ezer Péter: Sebészeti laparoscopia kezdete

## Jelentkezési lap

Kérem, fogadják jelentkezésemet a  
**A MIKROSEBÉSZET ALAPJAI**  
című akkreditált továbbképző kurzusra

NÉV:

CÍM:

TELEFON:

FAX:

E-MAIL:

A részvételi díjat (30 000.- Ft), amely tartalmazza az étkezések és a szünetekben felszolgált kávé és frissítők árát is, az alábbi számlaszámra kérjük átutalni legkésőbb **május 20-ig**:

Kereskedelmi és Hitelbank Rt.: 10200012-24079714-00000000

A kitöltött jelentkezési lapot az alábbi címre kérjük eljuttatni:

A Mikrosebészet Alapjai című kurzus szervezőbizottsága  
PTE ÁOK Kísérletes Sebészeti Intézet  
7624 Pécs, Kodály Zoltán u. 20.  
Tel.: 72-535-820; Fax: 72-535-821

## Dr. Kiss Tibor

egyetemi tanár

1922-ben született Budapesten. 1945-ben Halle-ban, majd 1946-ban a Budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen avatták orvosdoktorrá. 1941 óta a Budapesti Anatómiai Intézetben, majd 1947-1951 között a Pécsi Anatómiai Intézetben *Szentágothai* professzor mellett dolgozott. Fő kutatási területe a sympathicus idegrendszer működése, valamint az izületi denervatio volt. 1951 óta dolgozott sebészként az egyetemi Sebészeti Klinikánkon. Új, kombinált lágyék- és combsérv módosított műtéti megoldásokat dolgozott ki. A *Kudász* professzor vezette munkacsoportban 1954-ben végezte az első zárt szívűműtétet. 1957-ben védte meg kandidátusi értekezését „Adatok a lumbalis sympathicus sebészi bonctanához, pathológiájához és klinikumához” címmel. 1974-ben védte meg doktori értekezését „Harántcsikolt izom oxigénváltozásainak kísérletes és klinikai értékelése” címmel. Kiss Tibor professzor nevéhez fűződik a Pécsi Orvostudományi Egyetem érsebészeti munkacsoportjának megszervezése. Munkacsoportot alakított ki a rectum és vastagbél carcinomák komplex sebészi és radiológiai kezelésére. 1990-ben elsőként végzett házában laparoscopos cholecystectomyt. Megjelent dolgozatainak száma 160. Több magyar és európai tudományos társaság tagja. 1992-ben vonult nyugdíjba.

## ELŐADÁS – PAB SZÉKHÁZ

2002. május 10-én pénteken,  
du. 14 órakor az MTA Pécsi  
Területi Bizottság Székháza  
(Pécs, Jurisics M. u. 44.)

konferenciatermében  
**Prof. Dr. Jeffrey C Magee**  
(LSU Health Science Center,  
Neuroscience Center, New Orleans, USA)

**LOCATION DEPENDENT  
SYNAPTIC SIGNALING IN CA1  
PYRAMIDAL NEURON**

címmel előadást tart.

# INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK

## Az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetből

■ 2002. március 15-től 30-ig intézetünk két tagja, *dr. Ezer Erzsébet* és *dr. Mühl Diana* egyetemi adjunktusok tanulmányúton vettek részt. Két hétig a tübingeni Eberhard Karls Egyetem Aneszteziológiai, Intenzív Terápiás és Transzfúziológiai Intézetében vendégeskedtek, ahol az intenzív terápia és fájdalomcsillapítás területén szereztek új tapasztalatokat.

■ 2002. március 19-22. között Brüsszelben került megrendezésre a 22<sup>nd</sup> International Congress of Intensive Care. Intézetünket *dr. Bogár Lajos* professzor, *dr. Sárosi István* egyetemi docens és *dr. Molnár Zsolt* egyetemi adjunktus képviselte a rangos rendezvényen.

■ 2002. április 6-9. között Nizzában zajlott le a European Society of Anaesthesiology és a European Academy of Anaesthesiology által közösen megrendezett Euroanaesthesia című kongresszus. Intézetünket *dr. Bogár Lajos* professzor és *dr. Szakmány Tamás* PhD hallgató képviselte. Kiállításra került *dr. Szakmány Tamás* és *dr. Molnár Zsolt* „Procalcitonin as an indicator of outcome following oesophagectomies” című poszttere.

## A Humán Anatómiai Intézetből

■ A X. Sejt- és Fejlődésbiológiai Napok (2002. március 27-29.) rendezvényén az intézetből az alábbi posztterek szerepeltek: *Reglődi D., Fábán Zs., Tamás A., Szeberényi J., Lengvári I.*: PACAP antiapoptotikus hatása; *Józsa R., ifj. Sétáló Gy., Hollósy T., Csernus V.*: A Clock-protein expressziójának változása a fényviszonyok függvényében.

## A Családorvostani Intézetből

■ 2002. március 8-9-én került megrendezésre a PTE ÁOK Központi Épületében a Családorvos Kutatók Országos Szervezetének (CSAKOSZ) I. konferenciája. Az újonnan alakult szervezetbe azokat a családorvosokat, rezidenseket és orvostanhallgatókat vártuk, akik érdeklődnek a családorvosi gyakorlattal kapcsolatos kutató munka iránt. Az első konferencián sor került a CSAKOSZ szervezeti és működési szabályzatának megvitatására és a vezetőség megválasztására. Emellett neves előadók részvételével a családorvosi kutatás módszertanáról, valamint a népegészségügy kiemelt feladatairól hangzottak el előadások. A konferencia vendége és előadója volt többek között *Valerie J. Gilchrist*, a

Northeastern Ohio University (NEOUCOM) Családorvostani Tanszékének vezetője, akit a CSAKOSZ tiszteletbeli tagjává választott a közgyűlés.

■ Intézetünk szervezésében folytatódott továbbképző tanfolyamsorozatunk „Interdiszciplináris medicina” címmel. Az áprilisi téma „A szívelégtelenség korszerű gyógyszeres kezelése” volt.

■ A Családorvostani Intézet lebonyolításában április 3-4-én 4 kolléga tett sikeres szakvizsgát.

## A Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézetből

■ *Dr. Gregus Zoltán*, *dr. Csanyak Iván* és *dr. Némethi Balázs* részt vettek a 41<sup>st</sup> Annual meeting of the Society of Toxicology konferencián, amelyet 2002. március 17-21. között rendeztek az USA-beli Nashville-ben (TN). A konferencián az alábbi poszttereket mutatták be: *Csanyak I., Némethi B. és Gregus Z.*: Dose-dependent biotransformation of arsenite in rats – not S-adenosylmethionine depletion impairs arsenic methylation at high dose; *Schweibert I., Némethi B. és Gregus Z.*: Mitochondria work as reactors in reducing arsenate to arsenite; *Némethi B. és Gregus*

Z.: Rat liver cytosol reduces arsenate to arsenite in thiol- and purine nucleoside-dependent manner; *Gregus Z. és Németi B.*: Purine nucleoside phosphorylase as a cytosolic arsenate reductase. A konferencián való részvételével kapcsolatban *dr. Gregus Zoltán* elnyerte az AstraZeneca International Travel Fellowship-et.

■ *Dr. Peitl Barna* (Neurofarmakológia program) 2002. április 12-én a Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézetben sikeresen megvédte a „Primer afferensek nocicepcióban betöltött szerepének vizsgálata in vivo állatkísérletekben” című PhD-értekezését.

### A Fogászati Klinikáról

■ 2002. március 6-9. között került megrendezésre San Diegoban az IADR Annual Meeting, amelyen *dr. Szabó Gyula* a következő poszterrel vett részt: Comparative assessment of opening torque in implant abutment screw joint.

■ 2002. április 24-27. között Rovinjban volt a Fourth Danubius Conference on Oral and Maxillofacial Surgery. *Dr. Olasz Lajos* Metastatic failure related alkylating agents in induction chemotherapy of oropharyngeal planocellular cancer címmel tartott előadást, míg *dr. Rónai András* poszterrel szerepelt, melynek címe: Rare case of primary oral manifestation of malignant lymphoma.

■ 2002. május 4-5. között volt Szegeden a Tudományos Továbbképző Konferencia és Fogorvostalálkozó, melyen előadást tartott *dr. Kámán Attila* Szekciós ívek használata a bevezető kezelés során; és *dr. Benke Bea* Fogászati alapelem törések és probléma megoldások nagyfokú foghiányok esetén címmel.

### A Kísérletes Sebészeti Intézetből

■ 2002. április 17-20. között Bécsben (Ausztria) a 10<sup>th</sup> Alpe Adria Cardiology Meeting kongresszuson intézetünkben a következő poszttereket mutatták be: *dr. Lantos János*: CD11a adhesion molecule expression on monocytes during prolonged myocardial reperfusion; *dr. Jancsó Gábor*: Myocardial preconditioning with angiotensin convertase enzyme inhibitors.

### A Pszichiátriai és Orvosi Pszichológiai Klinikáról

■ 2002. március 20. és 23. között a Magyar Pszichiátriai Társaság V. Nemzeti Kongresszusa került megrendezésre Bu-

dapesten, a Vigadóban. A klinika munkatársai 14 előadást tartottak és 2 posztert mutattak be. A kongresszus keretében *dr. Tényi Tamás* egyetemi adjunktus és *dr. Trixler Máttyás* egyetemi tanár az elmúlt két év legjobbnak ítélt – hazai lapban megjelent – pszichiátriai közleményével *Hollos István* Díjat kapott.

■ *Dr. Fekete Sándor* egyetemi docens 2002. április 2-6. között Cannes-ban részt vett egy, az új hatásmechanizmusú antidepresszív szerekkel kapcsolatos tudományos szimpóziumon.

■ 2002. április 11-13. között a Veszprémben idén már negyedik alkalommal megrendezett Pszichiáter Professzorok és Tanítványaik szimpóziumon *dr. Trixler Máttyás* egyetemi tanár mellett részt vett *dr. Fekete Sándor* egyetemi docens, *dr. Simon Mária* egyetemi tanársegéd és *dr. Vörös Viktor* klinikai orvos is. A rendezvény hagyományainak megfelelően *dr. Simon Mária* és *dr. Vörös Viktor* előadás keretében mutatták be munkájukat.

■ 2002. április 13-án Budapesten a Zene és Társadalom címmel rendezett interdiszciplináris konferencián *dr. Tényi Tamás* egyetemi adjunktus tartott előadást a zeneterápiás praxis és az újabb pszichoanalitikus eredmények viszonyáról. A konferencia anyaga tanulmánykötetben is megjelent.

### A Radiológiai Klinikáról

■ 2002. február 2-án *dr. Szalai Gábor* részt vett a Szent Ágátha Napon Budapesten.

■ Szintén februárban két szakorvosjelölt, *dr. Magda Ingrid* és *dr. Zólyomi Annamária* Kaposváron a PATE Diagnosztikai Központ MRI laborjában töltött egy hetet továbbképzés céljából.

■ A bécsi Európai Radiológus Kongresszuson klinikánkról *dr. Horváth László*, *dr. Battyány István*, *dr. Rostás Tamás* és *dr. Csere Péter* vettek részt.

■ *Dr. Battyány István* előadást tartott „A háromdimenziós CT helye a vese képalakító vizsgáló módszerei között” címmel a Pécsen rendezett Urológiai Továbbképző Tanfolyamon ez év január 26-án, majd április 10-én „Máj és epeúti intervenciós radiológia” címmel Szekszárdon a regionális radiológiai tudományos ülésen és továbbképzésen. Szegeden „Intervenciós radiológia a máj és epeutak területén – technika és utánkötés” címmel tartott előadást áprilisban.

■ Egy hetes neuroradiológiai továbbképzésen vett részt az Országos Idegsebészeti Intézetben *dr. Weninger Csaba* és *dr. Csere Péter*.

■ 2002. január 1-jével szervezetenként megalkult, április 1-jétől gazdaságilag is különvált az Onkoterápiás Intézet (igazgató: *dr. Krommer Károly*), mely klinikánk korábbi sugárterápiás, onkoradiológiai részlegét is magába foglalja.

### A Sebészeti Tanszékről

■ A Baranya Megyei Kórházban működő, colorectalis rákokkal foglalkozó munkacsoport eredményeiről számoltunk be az MST Coloproctológiai Szekciójának 11. Nemzeti Kongresszusán „A colorectalis carcinomák sebészi és patológiai jellemzői Baranya megye kórházainak 2001. évi anyagában” címmel. A szerzők: *dr. Bogner Barna*, *dr. Szilágyi Károly*, *dr. Hegedűs Géza*.

■ *Menyhei Gábor* és *Kasza Gábor* részt vett a Londonban 2002. április 8-9-én megrendezett Charing Cross International Symposium-on, ahol az „Ellentmondások az érsebészetben” témát tárgyalták.

■ A XIV. Magyar Haemorheológiai Kongresszuson Balatonkenesén – 2002. április 5-én – *Kollár Lajos* professzor kapta a „Mátrai Árpád Emlékérem” kitüntetést.

### A Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáról

■ A Balatonaligán március 28-29-én tartott Egynapos sebészeti ellátás – nőgyógyászati endoszkópia című szimpózium elnöke *dr. Szabó István* egyetemi tanár volt, aki a rendezvény megnyitása mellett a kerekasztal-megbeszélést vezette. Továbbá előadást tartott *dr. Drozgyik István* egyetemi adjunktus „Endometriosis – egynapos sebészet” címmel.

■ A Szülészeti Perinatológiai és Aneszteziológiai Társaság VIII. Kongresszusát Szegeden március 22-én tartották. *Dr. Ertl Tibor* egyetemi tanár üléelnökölt, illetve „Az igen kis súlyú újszülöttek ellátásának etikai kérdései” címmel felkért referátumot tartott.

### A Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézetből

■ *Dr. Than Nándor Gábor* a 2002. április 25-28. között Budapesten megrendezett XVIII. International Congress of the Society of „The Fetus as a Patient”-en a *Than N., Bohn G., Sümegi B., Bellyei Sz., Berki T., Visegrády B., Szekeres Gy., Szigeti A., Than G.*: Structural and functional research on newly cloned feto-placental proteins című prezentációval szerepelt.

# Dr. Orbán István

ny. osztályvezető főorvos

1934-2001

2001. december 21-én a római katolikus egyház szertartása mellett munkatársai, barátai és tisztelői kísérték Kaposvárról örök nyughelyére *dr. Orbán István* nyugalmazott osztályvezető főorvost.

Dr. Orbán István Somogy megyében, Göllén született, egyetemi tanulmányait 1953-1959 között a Pécsi Orvostudományi Egyetemen végezte. Pályafutásának állomásai: Pécsi OTE Patológiai Intézete (1959-1965, gyakornok, majd tanársegéd), Békéscsaba, Megyei Kórház Patológiai Osztály (1965-1970, osztályvezető főorvos), Kaposvár, Megyei Kórház Patológiai Osztály (1970-1996, osztályvezető főorvos), nyugdíjazását követően haláláig részmunkaidőben Marcali Városházi Kórház Patológiai Osztályán, illetve Mosdóson a Somogy Megyei Tüdő- és Szív-kórházban dolgozott.

A száraz életrajzi adatok mögött – tisztelt mesterét, *Romhányi György* professzort idézve – „az igaz orvos” nehéz, de becsülettel megharcolt küzdelmei állnak. Az életpályája bizonyosan követendő példává nemesül nemcsak annak a mintegy kéttucatnyi – ma már többnyire felelősségteljes beosztásban dolgozó – kolléga számára, akik pályájukat az ő irányítása alatt kezdték, hanem mindazoknak is, akikkel működése során kapcsolatba került.

Lássuk hát közelebbről, mit is találhatunk követendőnek ebben – az Orbán főorvos úr tiszta, szikár külső megjelenésével is oly nagymértékben harmonizáló – szakmai életútban. Közleményeinek és előadásainak jegyzékét áttekintve újra találkozhatunk annyira szeretett és olyan nagy lelkesedéssel ismét és ismét megvitatott témáival, így a porphyrinek humán patogenetikai szerepével, a polarizációs mikroszkópos technikával, valamint néhány, érdeklődését különös mértékben felkeltő szervpatológiai elváltozással, mint például a chloromák, a carcinoid tumorok és a vese-papilla nekrosis témaköreivel. A kutatásban a szívós kitarás és az észleletek gondos rendszerezése jellemezte. A szakmabelieket – az értőket – mindig lenyűgözte, amikor bepillantást engedett metszet- és diagntípmintébe, mely során az érdeklődő számára egyebek mellett a hasnyálmirigy carcinoid tumorainak és a fájdalomcsillapítók által okozott nephropathiás elváltozásoknak soha nem látott gazdagsága tárult fel. A hagyaték felbecsülhetetlen értéket képvisel, és méltó gondozása a több oldalról szorongatott patológus szakma számára különös kihívást jelent. A hosszú és tevékeny patológusi pálya – ahogyan ő mondaná: „a gyűjtögető életmód” – több tankönyvre elegendő, briliáns szövettani- és fotótechnikával feldolgozott gyűjteményt eredményezett. Soha nem panaszkodott, soha nem hivatkozott – az egyébként nyilvánvaló – külső nehézségekre, hanem végezte mindennapi munkáját. Nem patológus, hanem kórboncnok volt, mesterségünk meghatározásának legnemesebb értelmében. Hosszú-hosszú időn át mindössze csak egy-egy szakorvos munkatárs segítségével kellett szembenéznie az egyik legnagyobb dunántúli kórház patológiai osztályán felmerülő sokrétű kihívással. Tette mindezt olyan sikerrel, hogy a klinikus kollégák számára a patológiai osztály személyi állományában mutatkozó hiányok talán még csak fel sem tűntek... Nem mehetünk el szó nélkül klinikopatológiai tevékenysége mellett sem. Boncteknikáját a tökéletesség fejlesztette, mindig gondosan elemezte a kórelőzményi adatokat, a klinikai észleleteket és a diagnosztikai vizsgálatok eredményeit is. A boncteremben folytatott megbeszélések egy-egy kisebb klinikopatológiai konferenciával érték fel. Gondolkodásmódját az erős kritikai érzék jellemezte. Az őt ismerők azonban tudták, hogy mindez a tények feltétlen tiszteletéből és az „igazság megrögzött kereséséből” származik. Mi sem jellemzőbb erre, mint a következő gondolatai: „A kórboncolások legalább egyetlen dologra, a kétkedésre meg kell, hogy tanítsanak mindenkit... azt se hidd el, amit én mondok neked, mindig kételkedj... én saját magamban is (saját állításaimban is) kételkedem.”

Kevesen tudtak többet a betegségekről és a halálról Orbán főorvos úrnál, és ez a tudás – ismét csak példát mutatva mindannyiunk számára, akik tiszteltük és szerettük őt – nézett szembe az elkerülhetetlennel két éven át. És ő méltón fogadta, a mikroszkóp mellől, az utolsó pillanatban is a beteg embert szolgálva... Teljes életet élt, azon kevesek közé tartozott, akik elmondhatták a költő *Pilinszky* szavait: „Amiként kezdtem, végig az maradtam, ahogyan kezdtem, végig azt csinálom.”



Dr. Kelényi Gábor  
Dr. Csanaky György

A gyászoló család és a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara  
mély megrendüléssel tudatja, hogy

## Dr. Than Gábor

egyetemi tanár, az orvostudomány doktora

a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikájának  
professzora, számos hazai és nemzetközi szakmai társaság tagja

2002. március 31-én, életének 60. évében elhunyt.

Személyében az egyetem nagyra becsült professzorát, szakterületének  
elismert művelőjét, az egyetemi hallgatók elhivatott  
oktatóját gyászoljuk.

Az elhunytat a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi  
Kara saját halottjának tekinti.

Hamvasztás előtti, gyászmisével egybekötött búcsúztatója  
2002. április 5-én, 14 órakor volt  
a Pécsi Központi temető kápolnájában.

Emlékét tisztelettel őrizzük!



Tisztelt Gyászoló Család! Tisztelt Gyászoló Gyülekezet!

Búcsúzni jöttünk *dr. Than Gábortól*, a Pécsi Szülészeti Klinika professzorától. Egy munkatárs elvesztésén érzett fájdalomnak, gyásznak nincsenek fokozatai. Fájdalmunkat, gyásunkat az teszi még tragikusabbá, hogy attól a kollégától kell búcsút vennünk, akivel hosszú éveken keresztül együtt dolgoztunk, aki tele volt életkedvvel, lendülettel. Amikor tudomásunkra jutott, hogy Than professzor úr visszaadta lelkét az Úrnak, és egy perces néma felállással tisztelegtünk emléke előtt, mindenki arcán a kétkedés tükröződött, mert szinte hihetetlen volt, hogy akivel Húsvét előtti napon még a klinikáról, az elkövetkezendő feladatokról beszélgettünk, nincs többé. Szinte senki nem akarta tudomásul venni. Lelkünk mélyéig akkor hatolt el a tudat, amikor a klinika konferenciatermében, ahol körünkben ülni szokott, a fényképe és egy fehér rózsa emlékeztetett rá.

Thomas Mann írta: „*Aki a Teremtőtől többet kapott,  
annak több a szolgálata is.*”

A Teremtő azonban csak annak ad többet, akiben bízunk, aki maradéktalanul, szívvel-lélekkel teljesíti hivatását. Than professzor úr ezt tette. Nemcsak klinikai munkája volt példamutató, hanem tudományos munkájában is a maximumra törekedett, kivívta ezzel valamennyiünk elismerését. Tudományos munkájával nemzetközi hírnevet szerzett, amivel klinikánk hírnevét is öregbítette.

Tisztelt Professzor Úr! Kedves Gábor!

A Pécsi Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika valamennyi dolgozója nevében, de úgy is, mint a Magyar Nőorvos Társaság elnöke valamennyi nőgyógyász nevében búcsúzom Tőled Juhász Gyula soraival:

„*Nem múlnak ők el, akik szíviünkben élnek,  
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek,  
Ők itt maradnak csendesen még.*”

Kedves Gábor!

Nyugodj békében, emléked őrizni fogjuk.

(Dr. Szabó István, a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika intézetvezető professzora)

Igen tisztelt gyászoló család! Tisztelt professzortársak, egyetemi oktatók, dolgozók! Tisztelt gyászoló közönség!

A Pécsi Tudományegyetem, az Általános Orvostudományi Kar vezetősége, tanárai, oktatói és dolgozói nevében mély megrendüléssel, mérhetetlen szomorúsággal búcsúzom *Than Gábor* professzor úrtól, aki életének 60. évében, 2002. március 31-én elhunyt.

Egy 60 éves embertől, *Than Gábor* professzortól búcsúzunk. Egy 4500 éves műből, a sumer *Gilgames* eposzból idézek, ami elhunyt professzortársunk és kollégánk hirtelen távozásával különösen aktuális lehet:

*„A halál dühöngő isten, vérszomjas, mint a him-oroszlán,  
s alattomos, mint a síma párdúc. Jaj, az egyszer megszületettnek!”*

*Than Gábor* 1941. október 26-án Pécsen született. Édesapja dr. *Than Nándor*; Baranya megyei területi szülészfőorvos. Édesanyja *Krasznai Adél*, háztartásbeli. Felesége dr. *Erdélyi Mária*, laborszakorvos a 3. számú katonai kórházban. Három gyermeke van: dr. *Than Nándor Gábor*; egyetemünk utolsó sub auspiciis Rei Publicae doktora, továbbá *Alexandra* és *Márk*.

Dr. *Than Gábor* iskoláit Pécsen végezte: 1959-ben a pécsi Nagy Lajos Gimnáziumban érettségizett kitűnő eredménnyel, miniszteri dicséret oklevéllel. 1959 és 1965 között a Pécsi Orvostudományi Egyetemen folytatta tanulmányait, ahol „summa cum laude” minősítéssel nyert orvosi oklevelet.

1965. szeptember 5-én, közvetlenül a diploma megszerzése után nevezték ki gyakornoknak az akkor *Lajos László* professzor vezette alatt álló szülészeti és nőgyógyászati klinikára. Két év múlva klinikai orvossá lépett elő. A szakorvosi képesítés megszerzése után, 1970 márciusában egyetemi tanársegédi kinevezést nyert és ugyanezen év szeptemberétől osztályvezető lett. 1977. május 1-jétől osztályvezető adjunktus, 1986. július 1. óta egyetemi docens. A Magyar Köztársaság elnöke 1995. szeptember 1-jei hatállyal egyetemi tanárnak nevezte ki, ebben a beosztásban dolgozott haláláig.

1977-ben ultrahangdiagnosztikai tanfolyamon vett részt Zágrábban. Az akkor Pécsen elsőként megindult ultrahangdiagnosztikai ambulanciát is ő irányította. Számos diagnosztikai vizsgálatot vezetett be.

1975 óta tartott az orvostanhallgatók részére tantermi nagyelőadásokat. Jegyzetek összeállítását koordinálta és szülészeti témájú fejezeteket írt. Az angol nyelvű oktatásnak aktív tagja és rendszeresen tartott előadásokat orvostovábbképző tanfolyamokon. 1985-ben jelent meg szerkesztésében a „Klinikai Évkönyv”, melyben a klinika történetét és 10 év klinikai-tudományos-oktatói tevékenységét foglalta össze magyar és angol nyelven.

Tudományos kutatásait orvostanhallgató korában kezdte, 1962-ben a POTE Kórélettani Intézetében tudományos diákköri tagként a hőregulációt vizsgálta, majd 1965-től a POTE Szülészeti és Nőgyógyászati klinikáján folytatta a kutatómunkát. Tudományos érdeklődése előbb endokrin tárgyú volt. Munkáinak többsége a terhességi és trophoblast-tumor immunológiával állt kapcsolatban. 1974 óta a tudományos munkacsoport vezetőjeként dolgozott. Több mint 120 tudományos közlemény, illetve könyvrészlet közül 80 angol, illetve német nyelven jelent meg, 40 nemzetközi együttműködés eredménye. Közel 200 előadásának jelentős hányada határainkon túl hangzott el. Összefoglaló tudományos könyve 1993-ban jelent meg *Advances in Pregnancy Related Protein Research* címmel. A kutatási eredményeit megerősítő hivatkozások száma mintegy 300, a citációk nagy többségben külföldiek.

A kandidátusi fokozatot 1977-ben nyerte el. Az azóta eltelt időben kutatómunkája jelentősen bővült; számos új terhességi, lepényi és endometrium eredetű fehérje alap- és alkalmazott kutatásaival. Nemzetközi kongresszusokon angol, német vagy orosz nyelven tartott előadásokat, illetve felkért referens volt.

15 éven át kollaborált a POTE Biokémiai Intézetével és a többi egyetemi intézet segítségét is élvezte. Együttműködése számos külföldi klinikával és intézettel évek óta folyamatos volt. 1987-ben a Collegium Hungaricum ösztöndíjával 3 hónapig volt Bécsben a II. sz. női klinikán. *Tatra* professzorral alakított ki tudományos együttműködést. A folyamatos kutatómunka eredményeképpen készült 1989-ben doktori értekezése is „Terhességi, lepényi és endometrium eredetű fehérjék” címmel. 1978-ban a Magyar Nőorvos Társaság vezetői tagjai sorába választották. 1988 óta a Pécsi Orvostudományi Egyetem Tudományos Bizottságának, újabban pedig az International Society of Oncodevelopmental Biology and Medicine tudományos bizottságának volt tagja.

*Than* professzor személyében olyan kollégánkat, professzortársunkat veszítettük el, aki egész aktív életét az egyetemnek és szakmájának szentelte. Közismert volt az egyetemi élet iránti érdeklődése, szünni nem akaró kíváncsisága és tenni akarása, a feladatok által kívánt kihívások iránt tanúsított rendkívüli vállalkozó kedve. Nagyobb lelkesedéssel és szeretettel talán csak a családja, a gyermekei felé fordult. Volt évfolyamtársaként meghatározó volt tapasztalni azt a feltűnő gondoskodást és apai szeretetet, ahogy a gyermekei életét figyelte és segítette. Időt és energiát nem kímélve támogatta tanulásukat, Gábor fia sikereinek, tanulmányi és kutatói eredményeinek talán még annál is jobban örült, mintha ő maga érte volna el azokat. Ezért is olyan szomorú és megrázó, hogy most végleg el kell búcsúzunk dr. *Than Gábor* professzortól, akit alkotó ereje teljében ragadott el a kegyetlen halál. A költő szavaival búcsúzom:

*Keresheted őt, nem leled, hiába,  
se itt, se Fokföldön, se Ázsiában,  
a múltban sem, és a gazdag jövőben  
akárki megszülethet már, csak ő nem.  
Többé soha  
Nem gyűl ki halvány-furcsa mosolya.  
Szegény a forgandó tündér szerencse,  
hogy e csodát újjólag megteremtse.*

Tisztelt Professzor Úr, kedves Gábor! Nyugodjál békében, emlékedet kegyelettel és tisztelettel megőrizzük.

(Dr. Fischer Emil professzor; a PTE Általános Orvostudományi Karának dékánja)